

Zkvalitnění bezpečnosti vybrané části hlavního města Prahy

Bc. Viktor Kalina, DiS.

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Viktor Kalina, DiS.
Osobní číslo:	L21140
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Zkvalitnění bezpečnosti vybrané části hlavního města Prahy

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte literární rešerši zkoumané problematiky.
2. Popište zkoumané území a současnou bezpečnostní situaci.
3. Analyzujte a vyhodnoťte bezpečnostní situaci a jednotlivé dopady na zájmové území.
4. Navrhněte, inovujte jednotlivá opatření, metody, mechanismy a materiální zabezpečení.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HYLÁK, Čestmír a Ján PIVOVARNÍK, *Individuální a kolektivní ochrana obyvatelstva ČR*. Praha, 2016. ISBN 978-80-87544-18-1.
2. McCREIGHT, Robert. *An Introduction to Emergency Exercise Design and Evaluation. 3rd edition*. Lanham: Bernan Press, 2019 ISBN 9781641433907.
3. SEIDL Miroslav, TOMEK Miroslav a Dušan Vičar. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. 1. vydání EDIS vydavateľstvo ŽU v Žiline., 262 s. 2014 ISBN 978-80-554-0939-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Marek Tomašík, Ph.D.**
Ústav krizového řízení

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 28. dubna 2023

Jméno a příjmení studenta: Bc. Viktor Kalina, DiS.

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na zkvalitnění bezpečnosti ve vybrané části hlavního města Prahy, pro případ nutnosti, a to v případě reakce bezpečnostních orgánů na mimořádné události a krizové situace. Práci autor rozděluje na teoretickou část, ve které je rozebrána problematika k získání základních znalostí ke zkoumanému problému. Druhá část práce je pak zaměřena na praktickou stránku s návrhy na zkvalitnění bezpečnosti ve vybrané části města. Jsou navržena možná opatření, plány, vylepšení materiálního zabezpečení a postupy pro přípravu a přímou reakci na široké spektrum mimořádných a krizových situací.

Klíčová slova: bezpečnost, krizové řízení, ochrana obyvatelstva, civilní ochrana, krizové plánování, bezpečnostní management, mimořádné události, krizové situace

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on improving the quality of security in a selected part of the capital city of Prague, for photographs, in the case of the response of security authorities to extraordinary events and crisis situations. The author divides the work into a theoretical part, in which the issue is analyzed to obtain basic knowledge of the investigated problem. The second part of the work is focused on the practical side with suggestions for improving safety in the selected part of the city. Possible measures, plans, improvements in material security and procedures for preparation and direct response to a wide range of emergency and crisis situations are suggested.

Keywords: security, crisis management, population protection, civil defence, crisis planning, security management, emergencies, crisis situations

V první řadě bych chtěl poděkovat své rodině za podporu, trpělivost při průběhu celého studia.

Poděkování pak patří Městské části Praha XX za podporu, spolehlivost, vložení důvěry a možnost podílet se na bezpečnosti svěřeného území.

Poděkování vedoucímu diplomové práce Mgr. Markovi Tomašíkovi, Ph.D. za odborné vedení práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG, jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A POUŽITÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA BEZPEČNOSTI V ČR	12
1.2 PRÁVNÍ RÁMEC.....	14
2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE	16
2.1 NATUROGENNÍ HROZBY	21
2.2 ANTROPOGENNÍ HROZBY.....	23
3 ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTI	24
3.1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	24
3.2 BEZPEČNOSTNÍ MANAGEMENT	24
3.3 STAROSTA MĚSTSKÉ ČÁSTI.....	26
3.4 ÚŘAD MĚSTSKÉ ČÁSTI	26
4 OCHRANA OBYVATELSTVA	29
4.1 VAROVÁNÍ A VYROZUMÍVÁNÍ.....	30
4.2 EVAKUACE.....	30
4.3 IMPROVIZOVANÁ OCHRANA	33
4.4 UKRYTÍ	35
4.5 NOUZOVÉ PŘEŽITÍ OBYVATELSTVA	36
4.6 DEKONTAMINACE	36
5 BEZPEČNOSTNÍ PLÁNOVÁNÍ	38
5.1 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ	38
5.2 HAVARIJNÍ PLÁNOVÁNÍ	40
5.3 OBRANNÉ PLÁNOVÁNÍ.....	42
5.4 CIVILNÍ NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ	43
5.5 NOUZOVÉ PLÁNOVÁNÍ.....	43
6 DÍLČÍ ZÁVĚR Z TEORETICKÉ ČÁSTI	45
II PRAKTICKÁ ČÁST	46
7 CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉ ČÁSTI A PŘIPRAVENOSTI	47
7.1 BEZPEČNOSTNÍ MANAGEMENT MĚSTSKÉ ČÁSTI	48
7.2 PROSTŘEDKY A OPATŘENÍ	52
8 PROVEDENÁ CVIČENÍ	55
8.1 CVIČENÍ AMOK	55

8.2	CVIČENÍ VÝSTAVBY PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ.....	57
8.3	CVIČENÍ BLACKOUT.....	59
9	ZLEPŠENÍ SYSTÉMU VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ.....	62
10	ŘÍZENÉ ROZHOVORY A BRAINSTORMING.....	66
11	NÁVRH KRIZOVÉHO KONTEJNERU.....	67
12	ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI NA BLACKOUT.....	69
12.1	„BLACKOUT“.....	69
12.2	CVIČENÍ BLACKOUT.....	71
12.3	PLÁN CVIČENÍ.....	72
12.4	HARMONOGRAM CVIČENÍ.....	73
12.5	ZHODNOCENÍ CVIČENÍ.....	75
12.6	NAVRŽENÁ NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ.....	76
12.7	ZKVALITNĚNÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU.....	76
13	PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA.....	81
13.1	MOŽNÉ VZDĚLÁVÁNÍ OBYVATELSTVA.....	83
	ZÁVĚR.....	85
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	88
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	92
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	95
	SEZNAM TABULEK.....	96

ÚVOD

Zkvalitnění stávající bezpečnosti určitého území na úrovni městské části (dále jen „MČ“) v hlavním městě Praha (dále jen „HMP“) (obce s rozšířenou působností) stanovené statutem s přenesením kompetencí z magistrátu hl. m. Prahy (dále jen „MHMP“) na MČ je důležitým faktorem pro řešení nejrůznějších bezpečnostních situací, a to jak známých, tak nenadálých hrozeb. Správa a řízení bezpečnosti jednotlivých dílčích částí města hraje na strategické úrovni velkou roli při přípravě a samotném řešení nejrůznějších bezpečnostních situací.

Práce vychází z teoretických, a hlavně praktických znalostí autora podílejícího se přímo na přípravě a řešení takovýchto situací ve vybrané části města. Vzhledem k dynamickému vývoji aktuálního bezpečnostního prostředí je potřeba se aktivně připravovat na případné hrozby s ohledem na potřeby a finanční zajištění a možnosti subjektů řešících bezpečnostní situace.

Vzhledem ke zhodnocení připravenosti a zkušenostech bezpečnostního managementu MČ při řešení mimořádných událostí (dále jen „MU“) a krizových situací (dále jen „KS“) a s ohledem na její vysokou kvalitu managementu prokázanou při prevenci, reakci, postupném řešení a obnově prokázanou v průběhu minulých let, jsou autorem, který byl těmito záležitostmi pověřen, řešeny některé malé nedostatky s návrhy vylepšení postupů, metod a nezbytných opatření s tvorbou nezbytných plánů a návodů pro hladký průběh při vzniku některých situací. Požadavkem bezpečnostního managementu MČ je řešení materiální zajištění užitečné mobilní podpory pro zasahující přímo na místě zásahu. Následujícím z důležitých opatření vedoucích k ochraně obyvatelstva je návrh na připravené a účelné varování a informování obyvatelstva pomocí již dostupných informačních prostředků aktuálně používaných MČ. V neposlední řadě je řešeno energetické zajištění pracoviště krizového štábu (dále jen „KŠ“), v případě vzniku MU, nebo KS „Blackout“ – „Přerušování dodávek elektrické energie“ jako jeden z požadavků nadřízeného krizového orgánu HMP. Za tímto účelem byly autorem provedeny úkony vedoucí ke zkvalitnění připravenosti na „Blackout“ v podobě provedeného cvičení s vyhodnocením a tvorby plánů pro hladké překonání situace. Povědomí obyvatelstva ohledně přípravy a reakce na nejrůznější MU a KS, které mohou na území MČ nastat, musí být prohloubeno, protože dobře informovaný a připravený občan ulehčuje práci bezpečnostním orgánům a zasahujícím složkám při provádění nejrůznějších úkolů a opatření vedoucích k ochraně obyvatelstva.

CÍLE A POUŽITÉ METODY

Cíle práce

Cílem práce Zkvalitnění bezpečnosti ve vybrané části HMP je zavedení funkčního systému s navrženými opatřeními, procesy, postupy a materiálním zajištěním s ohledem na plánování, tj.:

- Zpracovat literární rešerši zkoumané problematiky.
- Popsat zkoumané území a současnou bezpečnostní situaci.
- Analyzovat a vyhodnotit bezpečnostní situaci a jednotlivé dopady na zájmové území.
- Navrhnout a inovovat jednotlivá opatření, metody, mechanismy a materiální zabezpečení.

Celkovým cílem je tedy zkvalitnění bezpečnosti, zlepšení procesů, postupů, plánování a materiálního zajištění bezpečnostního managementu, s pozitivním dopadem na život obyvatel, ochranu majetku a životního prostředí, a dalších důležitých chráněných zájmů, které zajišťují běžný chod společnosti v dané části Prahy, a to prostřednictvím analýzy, navrhování a implementace účinných opatření na zlepšení bezpečnosti.

Metody analýzy použité během tvorby diplomové práce:

- brainstorming,
- řízené rozhovory,
- checklist.

I. TEORETICKÁ ČÁST

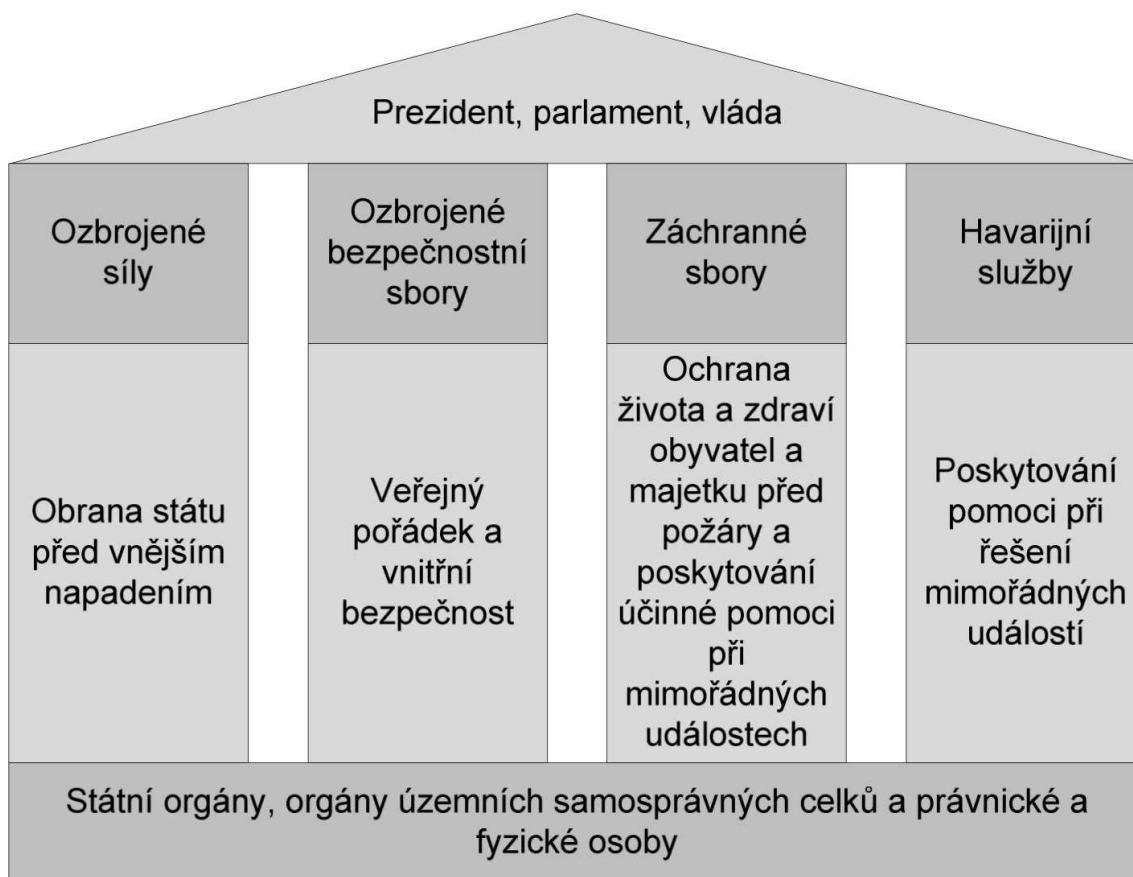
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA BEZPEČNOSTI V ČR

Jedná se o stav, ve kterém jsou v první řadě chráněnými aktivity lidé, majetek, životní prostředí, a v neposlední řadě také informace. Ochraňují se před možným nebezpečím a hrozbami mezi které patří například přírodní katastrofy, technologické havárie, kriminalita, terorismus, válečný konflikt a další předvídatelné, ale i nepředvídatelné hrozby. Cílem bezpečnosti je ochránit důležité chráněné zájmy a strategické hodnoty určitého systému, a to tak, aby byl co nejméně zranitelný vůči vnitřním a vnějším, předvídatelným, ale i nepředvídatelným hrozbám. Chráněným cílem může být například kontinent, stát, část určitého území, technologický, výrobní, nebo informační systém, ve kterém jsou vždy v první řadě ochraňováni lidé. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

K dosažení bezpečnosti je nezbytné vytvořit fungující systém zahrnující řadu strategií, postupů, standardů či metodik pro nejrůznější plánování a zajistit co možná nejmodernější technologickou a věcnou vybavenost pro účelné a rychlé odvrácení nebezpečí a obnovení normálního stavu poškozeného systému. Vše samozřejmě s ohledem na bezpečnostní zájmy České republiky (dále jen „ČR“). (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

1.1 Bezpečnostní systém ČR

Představuje řízený a provázaný hierarchický systém s aktuálně platným právním zakotvením s povinnostmi orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů. Systém má zajistit bezpečnost všech jeho součástí, a to bez ohledu na druh hrozby a její rozsah. V aktuálně platné legislativní úpravě ČR je bezpečnost chápána jako zajištění ochrany svrchovanosti, územní celistvosti a demokratických základů, a to především se zajištěním ochrany života, zdraví, majetkových hodnot a životního prostředí státu. V tomto případě je pak stát pomocí svého aparátu hlavní mocenskou jednotkou s mocí výkonnou, soudní a zákonodárnou s vymezenou státní mocí, lidem a územím. Podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR zajišťují bezpečnost ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, havarijní služby, orgány státní správy a orgány územních samosprávních celků spolu s právníckými a fyzickými osobami. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Obrázek 1 Bezpečnostní systém České republiky

(Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013 [i.e. 2014])

Bezpečnostní systém je pak rozdělen podle druhu ohrožení na:

- vnější hrozby – ohrožení svrchovanosti a celistvosti státu, a to například formou válečného konfliktu, přičemž hlavním řešitelem je Armáda České republiky (dále jen „AČR“),
- vnitřní hrozby – narušení vnitřního pořádku a veřejné bezpečnosti, jež má za úkol řešit Policie České republiky (dále jen „PČR“),
- ostatní hrozby – mimořádné události typu požárů, přírodních katastrof a technologických havárií, jejichž hlavním řešitelem je Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“). (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Dalším, a to významným pilířem a řešitelem jsou poskytovatelé zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“), jako jedna ze základních složek Integrovanému záchrannému systému (dále jen „IZS“) (HZS, PČR, ZZS). Následně pak subjekty patřící do ostatních složek IZS, jimiž jsou havarijní služby, ostatní záchranné sbory, aktivní zálohy, včetně armády a orgány ochrany veřejného zdraví a právnických a podnikajících fyzických osob podílejících se na řešení těchto událostí. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Celý systém bezpečnosti ČR, spolu s pravomocemi bezpečnostních institucí a orgánů státní správy a samosprávy, je ukotven pomocí aktuálních legislativních a nelegislativních dokumentů...

1.2 Právní rámec

Autorem byly vybrány klíčové právní předpisy a dokumenty v oblasti bezpečnosti občanů a státu. Tento seznam zahrnuje ústavní zákony, vyhlášky a nařízení, které jsou považovány za zásadní v této oblasti a jsou uvedeny níže:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky,
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky,
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky,
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR,
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému,
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení,
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy,
- Zákon č. 181/2014 Sb., zákon o kybernetické bezpečnosti,
- Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií...
- Vyhláška Ministerstva vnitra 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci,

- Nařízení vlády č. 432/2010 o kritériích pro určení prvků kritické infrastruktury.

Kromě právních předpisů je pak důležité se zmínit i o dokumentech nelegislativní povahy v oblasti bezpečnosti občanů a státu. Tento seznam obsahuje strategie a koncepce, které jsou považovány za významné pro tuto oblast.

- Bezpečnostní strategie České republiky 2015,
- Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030,
- Obranná strategie České republiky,
- Bílá kniha o obraně,
- Indukce pro vyhlášení jednotlivých stupňů bezpečnostní ochrany důležitých objektů.

2 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE

Jedná se o nebezpečné situace s relativně běžným, každodenním výskytem.

Mimořádná událost

Je škodlivé působení sil a jevů způsobené činností člověka, přírodními vlivy, ale také technologické havárie, které ohrožují životy a zdraví lidí, majetek, životní prostředí a pro jejich překonání jsou vyžadovány záchranné a likvidační práce. (Česko, 2000)

Mimořádná situace

Je událost, nebo situace vzniklá v určeném prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, nezákonnou činností, ohrožením vnitřní bezpečnosti, ale také ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem příslušnými orgány a bezpečnostními složkami podle zvláštních právních předpisů. Tento pojem je v aktuálních právních předpisech ČR uváděn jako řada pojmů např.: pohroma, havárie, katastrofa, nouzová situace, mimořádná situace. (Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, 2016)

Integrovaný záchranný systém

Mimořádné události denně řeší IZS, které při jejím řešení provádějí záchranné a likvidační práce za účelem zmírnění a odstranění účinků MU. IZS se dělí na základní a ostatní složky.

Základní složky IZS

- Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS“), (jako hlavní koordinátor IZS při společném zásahu v oblasti vnitřní bezpečnosti),
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (dále jen „JPO“) (HZS podniku, Jednotky sboru dobrovolných hasičů (dále jen „JSDH“),
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- PČR. (Česko, 2000)

Ostatní složky IZS

- Městská policie (dále jen „MP“),
- vyčleněné síly a prostředky AČR,
- ostatní záchranné sbory (Horská záchranná služba, Báňská záchranná služba a další),
- ozbrojené bezpečnostní sbory (Celní správa, vězeňská služba, BIS a další),
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby např. poštovní (Česká pošta), (k zajištění běžného chodu společnosti vedoucí k zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva),
- orgány ochrany veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví, Krajské hygienické stanice a další). (Česko, 2000)

Stupně poplachu IZS

Pro závažnost dané situace na místě zásahu (místo MU) je potřeba pochopit vyhlásování jednotlivých stupňů poplachu a úrovně velení IZS. V případě vzniku MU vyhlásí velitel zásahu (první jednotka, která dorazila na místo MU, z pravidla příslušník HZS), nebo operační a informační středisko (dále jen „OPIS“) při prvotním povolání složek na místo zásahu, a to na základě poplachového plánu IZS.

Úroveň řízení (koordinace) složek IZS při MU

taktická úroveň řízení: koordinace velitelem zásahu přímo na místě MU,

- operační úroveň řízení: koordinuje OPIS některé ze základních složek IZS,
- strategická úroveň řízení: koordinuje starosta velké MČ s číslem (obce s rozšířenou působností), primátor/hejtman kraje, nebo Ministerstvo vnitra Generální ředitelství HZS ČR (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“). (Skalská, Hanuška a Dubský, 2010)

Stupeň poplachu předurčuje potřebné síly a prostředky pro záchranné a likvidační práce, a to v závislosti na charakteru a rozsahu MU a v závislosti na úrovni koordinace složek IZS při společném zásahu.

- *1. stupeň poplachu:* v případě, že MU ohrožuje jednotlivé osoby, objekt, nebo jeho část (s výjimkou objektu kde jsou tzv. složité podmínky pro zásah), jednotlivé dopravní prostředky, ohrožené plochy území do 500 m², nebo záchranné a likvidační práce provádí zákl. složky IZS, které není nutno při jejich společném zásahu koordinovat. (Česko, 2001)

- *2. stupeň poplachu:* MU ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt, a to i se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, ohrožené plochy území do 10 000 m², cenný chov zvířat. Záchranné a likvidační práce provádějí jak základní, tak ostatní složky IZS, nebo je nutné, a to nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu složek IZS. (Česko, 2001)
- *3. stupeň poplachu:* MU ohrožuje více jak 100 a nejvýše však 1 000 osob, ohrožuje část obce, areálu podniku, soupravy železniční přepravy a několik chovů hospodářských zvířat. Ohrožené územní plochy do 1 km², povodí řek, produktovody, hromadná havárie v silniční, letecké dopravě. Záchranné a likvidační práce provádějí jak základní, tak ostatní složky IZS, nebo se využívají síly a prostředky (dále jen „SaP“) z jiných krajů. Nebo je nutné složky IZS při společném zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a je místo MU rozdělit na jednotlivé sektory a úseky. Na základě řídicího důstojníka HZS kraje oznamuje OPIS vyhlášení 3. stupně poplachu primátorovi, hejtmanovi kraje, nebo také starostovi MČ (obce s rozšířenou působností). (Česko, 2001)
- *Zvláštní stupeň poplachu:* MU ohrožuje více jak 1 000 osob, celé MČ (obce) anebo územní plochy nad 1 km². Záchranné a likvidační práce jsou prováděny základními a ostatními složkami IZS, a to včetně SaP z jiných krajů, nebo je nutnost použít ostatní pomoc (§22 zák. č. 239/2000 Sb. o IZS), nebo pomoc zahraniční. Je nutnost koordinace složek IZS velitelem zásahu s rozdělením místa zásahu na sektory a úseky, nebo společná zásah složek IZS vyžaduje koordinaci na strategické úrovni velení. Vyhlášení tohoto stupně oznamuje OPIS primátorovi, hejtmanovi, starostovi dotčené MČ (obce s rozšířenou působností) a informuje GŘ HZS. (Česko, 2001)

Krizová situace

Je mimořádná událost dle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury, nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen jeden z KS: stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu. (Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, 2016)

Krizový stav

V případě hrozby nebo vzniku krizové situace, a to v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu, který je vyhlášen:

- hejtmanem kraje, v hl. m. Praze pak primátor (stav nebezpečí),
- vládou ČR, popřípadě předsedou vlády při nebezpečí z prodlení (nouzový stav),
- Parlamentem ČR (stav ohrožení státu a válečný stav),

a to v případě hrozby, nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu. (Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, 2016)

Autorem jsou pak nadále rozváděny čtyři krizové stavy v následujících odstavcích pro pochopení vyhlášení jednotlivých krizových stavů.

Stav nebezpečí

V případě: ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí, pokud ovšem nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů kraje a MČ (obcí), složek IZS anebo subjektů kritické infrastruktury.

Vyhlašuje: v hl. m. Praze primátor hl. m. Prahy, v krajích hejtman kraje.

Územní rozsah: pro celý kraj, nebo jen jeho část.

Časový rozsah: lze vyhlásit na nejvýše 30 dnů, tato doba může být prodloužena jedině se souhlasem vlády. (Česko, 2000)

Nouzový stav

- V případě: živelních pohrom, průmyslových a ekologických havárií (nehod), nebo také jiné nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, majetkové hodnoty, vnitřní pořádek a bezpečnost, anebo z důvodu stávky vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů.
- Vyhlašuje: vláda ČR, popřípadě předseda vlády ČR při ohrožení z prodlení (v tomto případě pak do 24 od vyhlášení vláda schválí, nebo zruší), vláda neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit.
- Územní rozsah: část území, nebo celá ČR.
- Časový rozsah: nejdéle na dobu 30 dnů, po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny, lze prodloužit. (Česko, 1998)

Stav ohrožení státu

- V případě: je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, nebo demokratické základy státu.
- Vyhlašuje: na návrh vlády vyhlašuje Parlament, k vyhlášení je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů.
- Územní rozsah: část, nebo celé území státu.
- Časový rozsah: bez omezení. (Česko, 1998)

Válečný stav

- v případě: je-li ČR napadena, nebo v případě je-li potřeba plnit mezinárodní smluvní závazky (NATO) o společné obraně proti napadení.
- Vyhlašuje: Parlament.
- Územní rozsah: celý stát.
- Časový rozsah: bez omezení. (Česko 1998)

2.1 Naturogenní hrozby

Naturogenní hrozby jsou závažná nebezpečí vycházející z přírodních procesů a jevů, kterými jsou zemětřesení, povodně, hurikány, tornáda, tsunami, sesuvy půdy, sopečná erupce, sucha, lesní požáry a další podobné katastrofy. Tyto přírodní jevy mohou mít devastující dopad na lidské obyvatelstvo, infrastrukturu, zemědělství a přírodu samotnou. (Singh, 2021)

Povodně

Katastrofa nastávající zvyšováním se hladiny vodního toku, která stoupá nad obvyklou úroveň a zaplavuje okolní oblasti. Tyto situace mohou být způsobeny různými faktory, jako jsou dlouhotrvající nebo přivalové deště, tání sněhu, hydrologického cyklu lidskou činností. Povodně mohou mít různou intenzitu a velikost, od menších zaplavení domů a ulic, až po velké a ničivé katastrofy, které způsobují ztráty na životech a obrovské materiální škody i s dlouhodobými ekonomickými a ekologickými důsledky. (Adamec, 2012)

Atmosférické jevy

Jsou přírodní jevy, které se vyskytují v atmosféře, jako jsou větry, bouřky, hurikány, tornáda, vichřice, sluneční erupce a další. Tyto jevy jsou výsledkem přirozených fyzikálních procesů v atmosféře, nebo také lidskou činností, které mohou mít vliv na podnebí, počasí a životní prostředí. (Kráčmar, 2006)

Sesuvy půdy

Jedná se o oddělení části půdy, nebo horniny, která se začne pohybovat po svahu. Tento pohyb může být způsoben různými faktory, jako jsou například přirozená eroze, voda, zemětřesení, bouřky, narušení podpovrchových vrstev a lidská činnost, jako je těžba nebo stavba. Sesuvy půdy mohou mít různé velikosti, od malých pohybů půdy na svahu až po velké a ničivé laviny nebo sesuvy hornin. Tyto katastrofy mohou mít závažné důsledky pro životy lidí, zvířat a infrastrukturu, jako jsou domy, silnice, mosty a další stavby. Mezi opatření patří například sledování srážkových událostí, omezení stavebních aktivit na nestabilních svazích, výsadba vegetace na svazích a pravidelná údržba existující infrastruktury. (Kačírek, 2017)

Zemětřesení

Seizmická aktivita se projevuje přirozeným pohybem zemských desek, nebo výbuchy sopek. Vznikají tak silné otřesy, jež jsou způsobeny uvolňováním energie, která se během pohybu zemských desek uvolňuje. Zemětřesení mohou mít různou intenzitu a velikost, která se měří pomocí RichtEROVY stupnice. Zemětřesení způsobuje ztráty na životech, rozsáhlé škody na budovách a infrastruktuře, včetně dopravy, vodovodu a kanalizace. (Zicha, 2016)

Epidemie

Je přírodně způsobená hrozba, kdy se nemoc šíří v přírodě a infikuje lidi a zvířata. Tyto epidemie jsou způsobeny přírodními procesy, jako jsou například mutace virů nebo bakterií, rickettsií způsobená přirozenou migrací zvířat, změnou klimatu nebo přirozené kazy ekosystémů. (Österlund, 1997)

Epizootie

Jedná se o výskyt nemoci v populaci zvířat, která se šíří nakažením mezi jednotlivými jedinci. Tento termín se používá pro popis situace, kdy se nemoc vyskytuje ve větším rozsahu než obvykle. Epizootie mohou mít různé příčiny, včetně virových, bakteriálních nebo parazitických infekcí. Tyto nemoci mohou být přenášeny například hmyzem, jinými zvířaty nebo z kontaminované půdy. Některé epizootie mohou mít také vliv na lidské zdraví, pokud jsou zvířata infikována nemocemi, které se mohou přenést na lidi. (EPIZOOTIE, 2021)

Sucho

Je jev, při kterém dochází ke snížení množství srážek a k vysychání půdy a její erozi. Tento jev může mít různé příčiny, jako jsou dlouhodobé klimatické změny, nadměrné používání zdrojů vody a lidská činnost. Sucho může mít významný dopad na životní prostředí, zemědělství, zásobování vodou a hospodářství s přímým dopadem na lidskou činnost a tím pádem běžný chod společnosti. (Co se děje s počasím a planetou?, 2020)

2.2 Antropogenní hrozby

Hrozby způsobené alespoň z části, anebo úplně lidskou činností. Mezi antropogenní hrozby řadíme terorismus a extremismus, ozbrojené konflikty a využívání zbraní hromadného ničení, znečištění složek životního prostředí, kriminalita (včetně organizovaného zločinu), migrace, technologické a průmyslové havárie (např. úniky nebezpečných látek), kybernetické hrozby, ekonomické krize a nestabilita, etnické a náboženské konflikty, politická nestabilita a korupce. Níže jsou popsány tři vybrané antropogenní hrozby. (McCann a Shand, [2011])

Havárie

Při haváriích dochází k narušení kontejneru, nádrže nebo jiného technologického zařízení, ve kterém jsou uloženy nebezpečné látky, které uniknou do okolí a mohou způsobit ohrožení zdraví nebo života lidí a zvířat, nebo životního prostředí. Příčinami úniku jsou technické závady, lidská chyba, přírodní katastrofy, teroristické útoky nebo také sabotáže. Tyto události mohou mít vážné důsledky pro zdraví a bezpečnost lidí v okolí a mohou způsobit rozsáhlé škody na infrastruktuře a životním prostředí. (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

Smog

Chemické znečištění atmosféry (ovzduší). Ve smyslu aktuální právní úpravy ČR je smogová situace stavem mimořádně znečištěného ovzduší oxidy dusíku, oxidy síry, částicemi PM10 (polétavý prach) a úroveň takového znečištění překročí nastavené prahové hodnoty. Tento jev je často spojen s velkými městskými oblastmi, kde je vysoká koncentrace dopravního, průmyslového znečištění a spalování nekvalitního uhlí a dalších. (112, 2017)

Terorismus

Jedná se o způsob násilí nebo hrozby násilí, který má za cíl šířit strach, vyvolat chaos a prosazovat politické, náboženské nebo ideologické cíle. Teroristé často cílí na civilisty a nevinné občany, kteří nemají žádnou spojitost s konfliktem, který teroristé zastupují. Tento druh násilí je v rozporu s mezinárodním právem a snaží se ovlivnit společnost tím, že šíří strach a nedůvěru. Terorismus může mít různé formy, jako jsou bombové útoky, únosy, vraždy, sabotáže, kybernetické útoky atd... Tyto útoky mohou mít obrovský dopad na oběti a na společnost jako celek, včetně dlouhodobých dopadů na psychické a fyzické zdraví a na ekonomiku. (Vegrichtová, 2019)

3 ŘÍZENÍ BEZPEČNOSTI

Jedná se o systém závislý na procesech a opatřeních založených na vyhodnocování, rozhodování zahrnující řízení rizik, řešení MU a KS, ochranu informací, a to i s předpokladem dostatečného materiálního, technologického, personálního a finančním zabezpečení, jež má za cíl chránit uznávané hodnoty pomocí neustálého monitoringu, reagování na nenadálé situace a zlepšování systému bezpečnosti k posílení jeho odolnosti vůči hrozbám jimiž jsou nejrůznější druhy mimořádných a krizových situací. (Kovoor-Mistra, 2019)

3.1 Krizové řízení

Je organizovaný a strukturovaný proces řízení krizových situací, jehož cílem je minimalizovat negativní dopady působící na systém a jím chráněné zájmy. Proces krizového řízení (dále jen „KŘ“) se skládá z klasické teorie managementu a řízení rizik, a to identifikaci rizik, hrozeb a různého nebezpečí s jejich ohodnocením, návrhy na jejich odstranění a řešení v souvislosti s plánováním jako jedna z nejdůležitějších součástí reakce a následnou implementací na odstranění a účelné řešení rizik jež minimalizují škody a vedou k obnově systému. KŘ je tak multidisciplinární obor zahrnující nejrůznější odvětví vzhledem k možným identifikovatelným hrozbám, a proto je nutné zahrnovat koordinaci nejrůznějších zainteresovaných stran v organizaci, systému, ale i mimo něj, a to i se zapojením veřejnosti. (Kovoor-Mistra, 2019)

3.2 Bezpečnostní management

Mezi jeho hlavní zájmy patří řízení rizik (bezpečnosti) organizace, nebo území. To zahrnuje ochranu lidí, majetku, zvířat a životního prostředí, tedy jednotlivých aktiv a zdrojů, které má za úkol ochraňovat před nejrůznějším nebezpečím. Je z pravidla složen z vrcholového managementu, tedy vedení organizace a dalších odborníků zaměřujících se na jednotlivé zájmové disciplíny. Mezi takovéto disciplíny pak patří výše uvedených základních priorit (ochrana osob, zvířat, majetku a životního prostředí), dále pak ochrana informací, kyberneticky, kulturních hodnot, svrchovanosti území, demokratických základů, výrobu a distribuci základních životních potřeb a další jednotlivé dílčí hodnoty vedoucí k zabezpečení normálnímu chodu organizace, nebo území. (Kovoor-Mistra, 2019; Boyle, 2018)

Mezi základní úkoly bezpečnostního managementu vedoucí k zabezpečení určených priorit patří následující úkoly:

- identifikace rizik,
- plánování,
- implementace,
- monitorování,
- aktualizace,
- vylepšování.

Tyto postupy a metody management neustále opakuje za účelem dosažení nejlepšího systému k dosažení svých cílů. (Kovoor-Mistra, 2019; McCreight, 2019)

Vzhledem ke zkoumanému problému této práce zaměřující se na oblast státní správy a samosprávy tak hlavním zkoumaným managementem podle aktuální legislativní povahy v podmínkách ČR jsou tzv. orgány KŘ. Těmi jsou hierarchicky: vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady, Česká národní banka, orgány kraje a další orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností, orgány obce, které při přípravě na MU, KS a při jejich samotném řešení zřizují dle zvláštních právních předpisů bezpečnostní radu, krizový štáb a v případě povodňových rizik povodňovou komisi. (Česko, 2000)

V podmínkách velké MČ na území hl. m. Prahy (obce s rozšířenou působností) stanovené Statutem HMP jsou hlavními bezpečnostními orgány pro řešení MU a KS starosta MČ, za tímto účelem zřizuje Bezpečnostní radu MČ jako svůj poradní orgán a Krizový štáb jako svůj pracovní nástroj a Povodňovou komisi v případě hrozící povodně. (Česko, 2000)

3.3 Starosta městské části

Zajišťuje připravenost svěřeného správního obvodu MČ na řešení krizových situací. Ostatní orgány městské části se na této připravenosti podílejí. Starosta řídí a koordinuje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činností ke zmírnění jejich následků, které provádí územní správní úřady s působností ve správním obvodu městské části (orgány MČ, právnické a fyzické osoby na území MČ). Starosta zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí obyvatelstva před hrozícím nebezpečím, organizuje, po dohodě s velitelem zásahu, evakuaci osob z ohroženého území, dále pak organizuje činnost městské části v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva. Starosta je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. Za tímto účelem starosta zřizuje a řídí jako svůj poradní orgán bezpečnostní radu a jako svůj pracovní nástroj krizový štáb velké MČ s působností pro celý správní obvod. Zajišťuje za krizových situací provedení stanovených opatření, s tím, že správní úřady právnické a fyzické osoby na území MČ jsou povinny takováto stanovená krizová opatření splnit. Schvaluje havarijní plán. Dále plní úkoly uložené primátorem HMP (hejtmanem kraje) a nadřízenými orgány KŘ. (Česko, 2000)

3.4 Úřad městské části

Za účelem zajištění připravenosti správního obvodu při výkonu státní správy zajišťuje připravenost správního obvodu na MU, KS, provedení záchranných a likvidačních prací a ochranu obyvatelstva. Poskytuje součinnost HZS kraje při zpracování krizového HMP a krizového plánu MČ a shromažďuje informace. Zpracovává vnější havarijní plán, pokud tak vyplývá z jiného zvláštního předpisu. Zajišťuje havarijní připravenost havarijním plánem. Organizuje součinnost s ostatními správními úřady v jeho územní působnosti. Seznamuje právnické a fyzické osoby a ostatní správní úřady v jeho působnosti s charakterem možného ohrožení obyvatel a s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi. Plní úkoly podle krizového plánu MČ a vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob, tyto údaje pak předává HZS kraje. Organizuje přípravu MČ na MU a KS. Zajišťuje varování, evakuaci, a také ukrytí obyvatel před hrozícím nebezpečím. Podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatelstva městské části a hospodaří s materiálem civilní ochrany. Vede přehled možných zdrojů rizik v rámci prevence a odstraňuje zjištěné nedostatky, jež by mohli vést ke vzniku KS. Za účelem plnění veškerých úkolů v rámci krizové připravenosti zřizuje pracoviště KŘ. (Česko, 2000)

Pracovník pro krizové stavy/krizového řízení

Jeho úkolem je zajišťovat bezpečnostní agendy a činnosti v oblasti KR, a to jak přípravy, tak řešení MU a KS v rámci celého územně samosprávného celku. Za tímto účelem pak provádí činnosti typu:

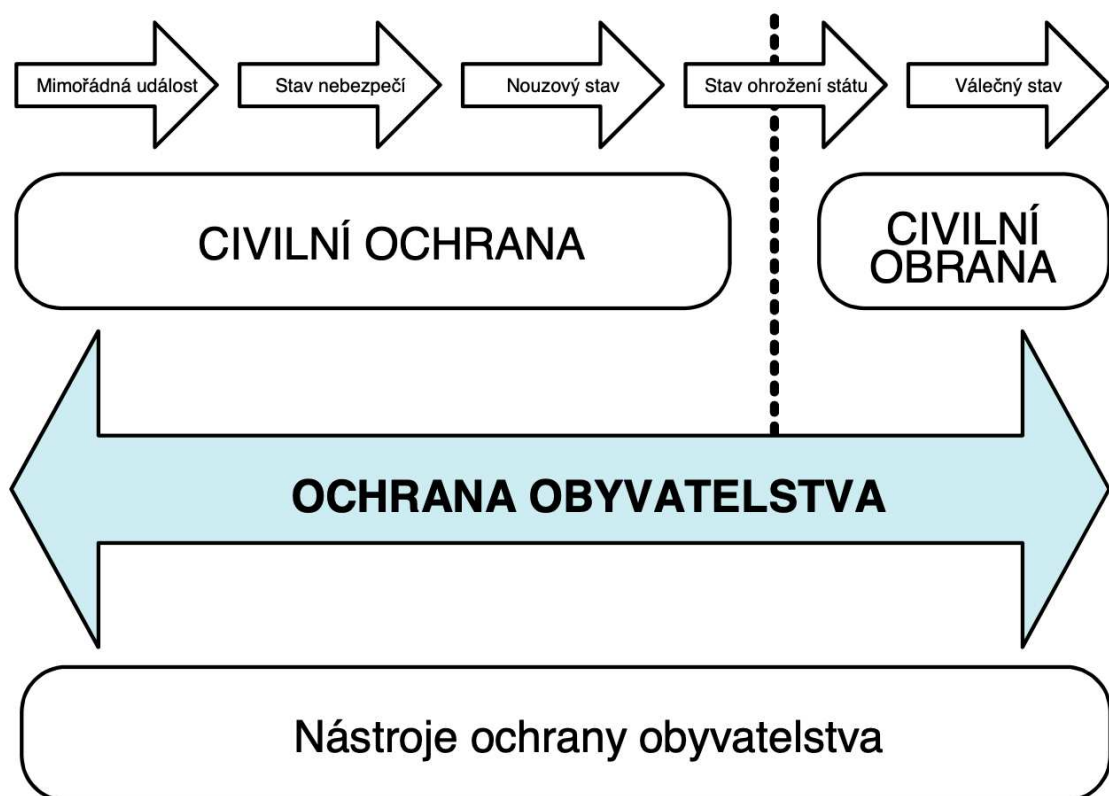
- Organizování příprav a řešení MČ na MU, havárie a krizové situace/stavy, a to včetně aktualizace a poskytování podkladů kompetentním nadřízeným krizovým orgánům a potřebné dokumentace a její aktualizace dle zvláštních právních předpisů.
- Zajišťuje připravenost a plnění úkolů MČ při ochraně obyvatelstva.
- Řeší MU a KS ve spolupráci s jednotkami IZS a dalšími zúčastněnými subjekty.
- Zajišťuje přípravu a řešení při povodňových stavech.
- Organizuje rozhodnutí bezpečnostní rady, krizového štábu a povodňové komise.
- Je tajemníkem BR, KŠ a PK.
- Zajišťuje přípravu městské části v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“) a jejich organizační zajištění u Správy státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“), s tím související práce s informačními systémy ARGIS a KRIZKOM.
- Zajišťuje provozuschopnost stálých úkrytů v případě, že byl kryt svěřen do správy MČ, anebo jej MČ vlastní.
- Přípravuje informace o MU, KS a zveřejňuje je vhodným způsobem s ohledem na jejich povahu, závažnost a časový rozsah.
- Rozesílá informační a varovné zprávy pomocí systému varování a informování MČ.
- Spolupracuje s AČR při přípravě opatření a provedení úkolů při stavu ohrožení státu, nebo válečného stavu a s tím spojené další povinnosti včetně obranného plánování podle zvláštních právních předpisů.
- Vyhledává, zajišťuje a koordinuje programy prevence kriminality ve spolupráci s kompetentními orgány, neziskovými a příspěvkovými organizacemi.
- Úzce spolupracuje s JSDH MČ.
- Plní povinnosti MČ na úrovni utajovaných informací a zvláštních skutečností.

A další důležité úkoly a povinnosti vedoucí k zajištění bezpečnosti územního samosprávného celku. (Pracovník ÚSC pro krizové stavy, 2017)

4 OCHRANA OBYVATELSTVA

Je klíčová pro provedení záchranných a likvidačních prací za účelem ochrany jejího života, zdraví, majetku, zvířat a životního prostředí. ochranou obyvatelstva se podle zákona č. 239/2000 Sb. o IZS, rozumí, jako plnění úkolů ochrany obyvatelstva zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení jeho života, zdraví a majetku. (Holec, 2021)

Použije se při běžných MU a při stavu nebezpečí, nouzovém stavu a stavu ohrožení státu v případě vnitřního ohrožení. V případě vnějšího ohrožení při stavu ohrožení státu a válečném stavu se používá pojem Civilní obrana. Činnost OO v gesci HZS, ta je podmíněna spoluprací a koordinací na všech stupních veřejné správy, samosprávy, soukromého i neziskového sektoru. (Holec, 2021)

Obrázek 2 Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany
Koncepte ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013 [i.e. 2014])

4.1 Varování a vyrozumívání

Jako úkol provedení tohoto základního opatření ochrany obyvatelstva v ohroženém území je v gesci orgánů KŘ a složek IZS. Varováním se rozumí souhrn organizačních, technických a provozních opatření, jež mají za úkol zabezpečení a včasné předání varovné informace o hrozcí, nebo již vzniklé mimořádné události, a to ohroženému obyvatelstvu. Vyrozumění je také souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečující včasné předání informací o hrozcí, nebo již vzniklé MU složkám IZS, orgánům KŘ jako jsou orgány územní samosprávy a státní správy, právníkům a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijního a krizového plánu. Vyrozumění má za úkol provádět operační střediska IZS. Za účelem provádění varování a vyrozumívání je vybudován systém infrastruktury a základních prvků Jednotného systému varování a vyrozumívání. Ten je tvořen vyrozumívacími centry, datovými a radiovými sítěmi, koncovými prvky pro varování a vyrozumění. Provoz a stanovení požadavků pro JSVV je zajišťován Ministerstvem vnitra – Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR. Odpovědnost za varování je stanovena aktuálními právními předpisy a to zejména zák. č. 239/2000, 240/2000 a 254/2001 Sb. a je vložen do rukou MV – GŘ HZS, obecním úřadům, starostům obcí, právníkům a fyzickým podnikajícím subjektům (kde v rámci jejich činnosti může dojít k MU. (Holec, 2021)

4.2 Evakuace

Jedná se o souhrn opatření zabezpečující přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení a popřípadě strojů, materiálů (pro zajištění nutné výroby), nebezpečných látek, a to z míst ohrožených MU a popřípadě KS, do míst zajišťující náhradní ubytování, stravování, uskladnění a ustájení zvířat pro evakuované obyvatelstvo. Pro účely zabezpečení evakuace jsou používány pojmy neboli důležité procesní body pro její kladný, rychlý a předem připravený průběh. Těmito hlavními pojmy jsou: evakuační zóna, evakuační trasa, místo shromáždění, příjmové území, evakuační středisko, přijímací středisko, evakuační zavazadlo, místo nouzového ubytování, místo humanitární pomoci dále pak v případě potřeby dekontaminační místo, uzávěra, místo hromadného stravování. (Holec, 2021; Folwarczny a Pokorný, 2021)

Evakuace je z hlediska rozsahu a doby trvání MU, nebo KS a způsobu jejího provedení rozdělujeme evakuaci na objektovou, plošnou, krátkodobou, dlouhodobou, přímou, s ukrytím, samovolnou).

Podle rozsahu

- objektová – evakuace jednoho nebo malého počtu obytných budov, technologických provozů a dalších objektů,
- plošná – evakuace se provádí z části, nebo celého urbanistického celku části území a je plánována a následně realizována jako:
 - všeobecná – při živelních pohromách a průmyslových haváriích, kde jsou evakuovány všechny skupiny osob, mimo zasahující osoby, nebo osoby podílející se na zásahu v místě zasaženém MU, nebo KS,
 - částečná – (v některých případech uvedena jako evakuace vojenského ohrožení) zde jsou evakuovány některé, nebo všechny zvláštní skupiny osob, které vyžadují zvýšenou péči (např. děti do šesti let s individuálním doprovodem, děti od šesti do patnácti let se společným doprovodem, pacienti zdravotnických lůžkových zařízení, osoby staré a osoby tělesně postižené). (Holec, 2021)

Podle doby trvání

- Krátkodobá – nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova, pro evakuované obyvatelstvo není zajištěno náhradní ubytování a další opatření zajišťující nouzové přežití, ale jsou prováděny jen v omezeném rozsahu základní humanitární pomoci,
- dlouhodobá – využije se v případě, že charakter situace a rozsah ohrožení vyžaduje více jak 24hodinový pobyt mimo domov a nemají možnost jiného ubytování, je zabezpečeno nouzové ubytování. (Holec, 2021)

Podle způsobu provedení

- bez ukrytí,
- s ukrytím – provádí se po předchozím ukrytí a po snížení prvotního nebezpečí,
- samovolná – evakuace není řízena, obyvatelstvo ji provede na základě vlastní potřeby úniku, nelze ji zabránit, ale je nutné, aby byla získána kontrola odpovědných orgánů nad jejím průběhem,

- řízená – evakuace je řízena odpovědnými orgány po předem připravených trasách do předem připravených míst, nebo trasách a míst určených podle závažnosti, charakteru a vývoji situace. (Holec, 2021)

Evakuační zavazadlo

Evakuačním zavazadlem může být např. batoh, cestovní taška, kufr označený jménem a adresou jeho vlastníka. Přípravuje se v případě opuštění obydlí v důsledku ohrožení následky MU, nebo KS. Složení evakuačního zavazadla:

- základní trvanlivé potraviny (konzervy, dobře zabalený chléb, pitná voda),
- předměty denní potřeby,
- hygienické potřeby,
- jídelní miska a příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- přenosné rádio s náhradními bateriemi – nahrazuje mobilní telefon nebo ruční PMR, UHF vysílačka,
- toaletní a hygienické potřeby,
- léky,
- svítilna,
- náhradní oděv, spodní prádlo pláštěnka, spací pytel nebo přikrývka,
- kapesní nůž, zápalky, šití, zapalovač a další drobnosti,
- externí nabíječku,
- adaptér a kabely k nabíjení elektronických komponentů externího zdroje a samotných zařízení. (Holec, 2021; Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

4.3 Improvizovaná ochrana

Efektivní způsob ochrany jednotlivce bez použití profesionálních a certifikovaných prostředků (dýchací masky, polomasky, chemické obleky apod.), které v daném případě nejsou k dispozici. Jedná se tedy o vhodné využití oděvních součástí, které jsou k dispozici v naprosté každé domácnosti a pomocí kterých lze dosáhnout ochrany dýchacích cest a povrchu těla před toxickými účinky nebezpečných chemických látek.

Improvizovaná ochrana (dále jen „IO“) cest dýchacích a povrchu těla je určena především k těmto činnostem:

- přesun osob do stálých úkrytů,
- únik ze zamořeného území,
- překonání již zamořeného prostoru,
- ochraně v ochranném prostoru jednoduchého typu (OPJT),
- evakuaci ohroženého obyvatelstva. (Holec, 2021), (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Jedinec tak ale musí znát z čeho se taková IO vyrábí, jak ji efektivně využít a znát některé ze základních zásad:

- celý povrch těla musí být zakryt, tzn. žádné místo nesmí být nepokryté,
- všechny ochranné prostředky IO je nutno co nejlépe utěsnit,
- za účelem dosažení vyšších ochranných účinků tak kombinovat více ochranných prostředků IO, nebo použít oděvy v několika vrstvách.

K ochraně hlavy se doporučuje použít čepici, šátek, nebo šálu a nejlépe přes první ochrannou vrstvu převléct kapuci, nebo popřípadě nasadit ochrannou přilbu, která dokáže jednotlivce ochránit i před případnými padajícími předměty (sportovní, pracovní přilby). (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Ochrana obličeje a očí je jednou z nejdůležitějších částí IO jednotlivce, a proto je nutné ji věnovat tu největší pozornost, obzvláště pak ochraně úst a nosu. Nejvhodnějším způsobem ochrany dýchacích cest se provádí složeným kusem flanelové látky, froté nebo ručníku, mírně navlhčeným ve vodě s upevněním v zátylku převázaným šátkem, či šálou bez nutnosti držet jej. Pro zkvalitnění IO dýchacích cest pak lze takovýto kus látky namočit ve vodném roztoku sody, anebo kyseliny citrónové. K provedení IO očí jsou nejvhodnějším prostředkem uzavřené brýle (potápěčské, plavecké, lyžařské, motocyklové), s tím,

že u některých typů je nutnost přelepit větrací průduchy lepicí páskou. V posledním případě, že nejsou takovéto prvky IO očí k dispozici, lze použít igelitový sáček přetažený přes hlavu se stažením v úrovni lícních kostí pomocí gumy nebo tkanice. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

U IO ochrany trupu pak obecně platí, že každý druh oděvu poskytuje určitou míru ochrany s tím, že platí pravidlo se zvětšujícím se počtem vrstev se zvyšuje koeficient ochrany. Pro její vytvoření jsou doporučeny následující oděvy:

- dlouhé zimní kabáty,
- bundy,
- kalhoty,
- kombinézy,
- šustřákové sportovní soupravy. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Použité prvky IO trupu je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic. V oblasti krku lze použít k utěsnění šálu, nebo šátek, který se omotá přes zvednutý límec. Při použití bundy je pak nutnost utěsnit jí v pase za pomoci opasku či řemene. Netěsnost zapínání a trhliny v oděvu je nutné přelepit lepicí páskou. Nadále pak platí, že ke všem typům oděvu je vhodné použít pláštěnku nebo plášť do deště (pončo) s utěsněním pouze u krku, a to z důvodu padajícího aerosolu, prachu, spadu a dalších. V případě použití pogumované, nebo vrstvené tkaniny, musí být pogumovaná část strana zvenčí. V případě, že není k dispozici pláštěnka, lze ji nahradit dekou, plachtou, která se přehodí přes hlavu a jedinec se do ní zabalí. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

IO rukou se provádí nejlépe pryžovými rukavicemi, a to co nejdelšími s ochranou zápěstí a částečně i předloktí s tím, že rukávy IO trupu přesahují přes okraj rukavic. Pokud rukávy nejsou zakončené s možností stahování (pryž, náplet atd.) je nutné je na koncích převázat jiným způsobem (gumičky, provázek, řemínek, stahovací pásy atd.). V případě, že by mezi krátkými rukavicemi a rukávy vzniklo nechráněné místo je zapotřebí jej obmotat jinou látkou, aby došlo alespoň krátkodobé ochraně a kůže tak nepřišla do styku s nebezpečnou látkou. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Ochrana nohou improvizovaným způsobem se provádí nejvhodněji pomocí pryžových a kožených holínek, kozaček a kožených vysokých bot. Jako u IO rukou je u nohou důležité, aby mezi nohavicí a botou nevzniklo nechráněné místo. V případě vzniku nechráněného

místa mezi nohavicí a botou se místo ováže jinou látkou, tak aby bylo alespoň krátkodobě chráněno před účinky nebezpečných látek. Stejně tak se i přesahující nohavice přes botu u dolního okraje převáže (gumička, řemínek, stahovací pásky atd.). V případě, kdy nejsou k dispozici vysoké boty je potřeba vytvořit návleky z igelitových sáčků nebo tašek. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

4.4 Ukrytí

Se použije zejména za prvé při MU (havárie) a KS (stav nebezpečí a nouzový stav) s charakterem rizika kontaminace obyvatelstva nebezpečnými látkami, kdy je doporučováno občanům provést ukrytí improvizovaným způsobem. Za druhé v případě vojenského ohrožení (za KS – stav ohrožení státu a válečný stav), a to za účelem ukrytí obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení (chemické zbraně, biologické zbraně, jaderné a radiologické zbraně), lze také použít i improvizovaný úkryt. Anglický, světově využívaný název CBRN, někdy také CBRNE (Chemical, Biological, Radio-logical, Nuclear and Explosive). (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

Improvizovaný úkryt

Využití přírodních ochranných vlastností staveb s případně možným provedením úprav zamezující průnik nebezpečných látek do chráněného místa (prostory s minimálním počtem otvorů, prostory se silnými obvodovými zdmi, podzemní prostory, nebo částečně zapuštěné, podle charakteru aktuálního ohrožení). V situaci, kdy se ohrožené osoby nachází mimo budovu, nebo i automobil (který může být také využit jako improvizovaný úkryt) se doporučuje vyhledat v co nejkratším časovém úseku veřejně přístupné budovy. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

Stálý úkryt

Je považován za trvale ochranný prostor umístěný v podzemní části staveb, nebo i samostatně stojící objekt. Musí být vybaveny filtroventilačním zařízením, jsou vedeny v evidenci stálých úkrytů HZS a územně příslušného obecního úřadu. Jsou určeny k ochraně před účinky ZHN (světelné a tepelné záření, pronikavá radiace, kontaminace radioaktivním prachem, tlaková vlna, průnik NCHLaS a biologických agens a výbuchem). (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení 2015; Holec, 2021)

4.5 Nouzové přežití obyvatelstva

Je v rukou kompetentních bezpečnostních sborů, orgánů státní správy v přenesené působnosti a samosprávy. Vzhledem k rozsahu a charakteru situace se do systému nouzového přežití obyvatelstva zapojují i další schopné subjekty, těmi mohou být například charitativní organizace, neziskové a příspěvkové organizace a v neposlední řadě pak právnické a fyzické osoby, které jsou schopni sami od sebe, nebo na výzvu bezpečnostních orgánů nouzové ubytování, nebo přežití obyvatelstva zajistit. (Hradil et al., 2018)

Opatření vedoucí k nouzovému přežití obyvatelstva zahrnuje v první řadě rozdělení odpovědností za jednotlivé úkoly. S tím že základním úkolem je vytvoření ubytování (krátkodobého, dlouhodobého) v podmínkách nouzového přežití, zásobování pitnou vodou a potravinami a zabezpečení základních potřeb obyvatelstva (dodávky energií, informování, humanitární pomoc, nezbytné prostředky denní potřeby, zdravotnické, veterinární a pohřební služby). Prostory pro nouzové ubytování jsou z pravidla předem vytypovány, a to v plánu nouzového přežití obyvatelstva, který je součástí krizového plánu, ale také i v povodňovém plánu. V případě velkého rozsahu krizové situace, kdy dojde k výpadku dodávek pitné vody a potravin, nebo nedostatek lůžkovin a základních potřeb, budou kompetentní orgány žádat o nezbytné dodávky u Správy státních hmotných rezerv v rámci jejího systému. Vzhledem k tomu, že opatření vedoucí k nouzovému přežití obyvatelstva budou zahajována až zhruba 1-2 dny po vzniku krizové situace, je tak relativní čas na přípravu budování podmínek a fungujícího systému pro nouzové přežití. (Hradil et al., 2018)

4.6 Dekontaminace

Znamená proces odstraňování nebo snižování úrovně kontaminace (na nezbytnou míru rizika další kontaminace a ohrožení kontaminovaných), tedy přítomnosti nežádoucích nečistot, mikrobů nebo toxinů z povrchů, předmětů, techniky, prostředí a odstranit tak ohrožení zdraví a životů lidí a životního prostředí. Zahrnuje hned několik způsobů provedení dekontaminace, které se neprovádí jen při plnění úkolů ochrany obyvatelstva nebo vojenských operací, její využití nalezneme i v průmyslu, vědě ale i v běžném životě, zjednodušeně všude tam, kde je potřeba minimalizovat škody způsobené nebezpečnými látkami. (Hradil et al., 2018)

V závislosti na povaze kontaminantu se provádí: odmoření jako odstraňování nebezpečných chemických látek, dezinfekci jako odstraňování nebezpečných biologických látek, dezaktivaci jako odstraňování radioaktivních látek). Jedná se o časově náročnou, velmi pracnou odbornou činnost, při které je potřeba využívat prostředky IO a přijímat organizační opatření s důrazem na kontrolu vstupu do zasažené oblasti a místa dekontaminace. Dodržovat základní zásady dekontaminace: co nejdříve, dekontaminovat jen to, co je nezbytné, dekontaminaci provádět co nejbližší kontaminovanému prostoru, respektování daných priorit zásahu. (Hradil et al., 2018)

Pro potřeby této práce ale není potřeba znát jednotlivé procesy, principy a postupy dekontaminace, kterých je v souvislosti s kombinacemi jednotlivých faktorů (vlastnosti kontaminovaných povrchů a kontaminantů, vlastnostech dekontaminačních činidel a meteorologických podmínkách) nespočet. Je zapotřebí vědět kdo takovou dekontaminaci provede, z důvodu součinnosti, vytvoření podmínek (organizačních, materiálních) pro zasahující a zasažené obyvatelstvo. Dlouhodobě nejhlubší a největší zkušenosti s dekontaminací má AČR, konkrétně její chemické vojsko. Vzhledem k tomu, že AČR zajišťuje vnější bezpečnost (ochranu a obranu území celistvosti a plnění mezinárodních koaličních závazků státu, je povolována pouze za nejzávažnějších situací, a to pouze na vyžádání. Vzhledem ke vzdálenosti lokalizace chemického vojska, a s tím, že armádní prostředky mohou být zpravidla nasazeny s určitým časovým zpožděním až několik hodin, je nasazení AČR vzhledem k provedení co nejrychlejšího zásahu neefektivní. V případě vnitřního ohrožení pak HZS plní nejdůležitější úlohy při potřebné, rychlé a účelné dekontaminaci. Dislokace stanic a předurčenost Jednotek požární ochrany v závislosti na plošném pokrytí kraje zajistí rychlý a účelný zásah. Vybrané hasičské stanice a JPO zařazené do plošného pokrytí jsou schopny provést zásah na nebezpečnou látku a vytvořit stanoviště dekontaminace osob, stanoviště hromadné dekontaminace osob (při plošné a řízené evakuaci z ohroženého území) a stanoviště dekontaminace techniky pro zásahy na haváriích, útocích (teroristických) pomocí nebezpečných látek. (Hradil et al., 2018)

5 BEZPEČNOSTNÍ PLÁNOVÁNÍ

Je základní součástí řízení jakékoliv organizace na strategické úrovni. Bezpečnostní plánování je soubor činností obsahující vytváření plánů a jejich následnou implementaci. Tyto činnosti mají za cíl minimalizovat identifikovatelná rizika. Používá se v nejrůznějších oblastech, kde může dojít k ohrožení životů a zdraví lidí, zvířat, majetku, kybernetického a životního prostředí. (Smetana, Kratochvílová a Kratochvílová, 2010)

Plánování z pravidla zahrnuje:

- identifikaci hrozeb (rizik) a priorit množství jejich vzniku,
- hodnocení vlivu identifikovaných rizik na chráněné hodnoty,
- vytvoření postupů a strategií pro reakci, odstranění a minimalizaci rizik,
- implementaci a pravidelnou aktualizaci. (Smetana, Kratochvílová a Kratochvílová, 2010)

5.1 Krizové plánování

Je ucelený legislativně upravený soubor postupů, metod a opatření vedoucí k předcházení, přípravě a odezvě v případě KS, který věcně a územně příslušné orgány a subjekty podílejících se na řešení KS využívají. V podmínkách ČR můžeme nalézt krizové plány a plány krizové připravenosti.

Krizový plán

Základní plánovací dokument obsahující soubor předem připravených krizových opatření a postupů k řešení KS rozděluje se podle potřeby na krizové plány objektové a územní. Pro účely usnadnění zpracování těchto plánů jsou schváleny legislativní dokumenty v platném znění a v roce 2011 vydána MV-GŘ HZS ČR Metodika zpracování krizových plánů a Metodika zpracování plánů krizové připravenosti.

- Objektové KP jsou krizové plány ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Příkladem je KP České národní banky, KP Kanceláře prezidenta republiky, KP Úřadu pro zahraniční styky, KP Nejvyššího kontrolního úřadu.
- Územní KP se zpracovávají se pro konkrétní zájmové území. Jedná se o KP kraje a KP obce s rozšířenou působností. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Struktura KP

Základní – obsahem je charakteristika organizace KŘ, přehled možných zdrojů a analýzy ohrožení, přehled PaPFO jež zajišťují plnění opatření vyplývajících z KP, přehled prvků kritické infrastruktury a evropské kritické infrastruktury. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Operativní – obsahem je přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení, plán nezbytných dodávek a způsob plnění regulačních opatření (HOPKS), přehled spojení, rozpracování typových plánů a postupy na jednotlivé druhy hrozících krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení, přehled dalších plánů zpracovaných podle zvláštních právních předpisů, plán hospodářské mobilizace. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Pomocná – jedná se o přehled právních předpisů v platném znění využitelných při přípravě a samotném řešení KS, zásady manipulace s KP, geografické podklady, další dokumenty související s připraveností a samotným řešením KS, typové plány ke konkrétnímu druhu KS. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

Plán krizové připravenosti

Zpracovatelem PKP je právnická a podnikající fyzická osoba určená příslušným orgánem KŘ, který jí zahrnul do svého krizového plánu za účelem řešení KS. PaPFO tento plán s příslušným orgánem KŘ projedná, a to v oblasti zaměření a rozsahu, podílu a rozsahu spolupráce, způsob manipulace a domluví se na termínech plnění a kontrol. PKP má stejnou strukturu jako KP. Dále je důležité v PKP uvést, zdali některá část tohoto plánu není označená jako obchodní tajemství, utajovaná informace, nebo zvláštní skutečnost. (Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura, 2021)

5.2 Havarijní plánování

Cílem je vytvoření funkčního plánu pro případ vzniku mimořádné události, v tomto případě havárie. Důvody pro zpracování havarijního plánu jsou určeny aktuálními platnými předpisy, anebo také uvědomělostí zpracovatele, mimo legislativní povahu vyplývající z jeho snahy ochránit životy a zdraví zaměstnanců, dotčeného obyvatelstva a životního prostředí. Dále pak to mohou být výhody konkurenceschopnosti, a pojišťovacích výhod. (Smetana, Kratochvílová a Kratochvílová, 2010)

Havarijní plán kraje

Zpracovává dle zákona č. 239/2000 Sb. o IZS v platném znění HZS daného kraje, za účelem provedení záchranných a likvidačních prací na území kraje pro řešení MU, které vyžadují vyhlášení třetího stupně poplachu IZS. Provádí se analýza vzniku MU a z ní vyplývající ohrožení na území daného kraje, na základě podkladů poskytnutých PaPFO, správními a obecními úřady, dalšími složkami IZS. (Smetana, Kratochvílová a Kratochvílová, 2010)

Struktura havarijního

Informační část zde jsou popsány geografické, demografické, klimatické a hydrologické podmínky spolu s popisem infrastruktury. Vůči jednotlivým druhům MU se uvedou skutečnosti zjištěné analýzou možného vzniku MU a krom jiného zásady pro provedení záchranných a likvidačních prací a předpokládané množství SaP pro záchranné a likvidační práce. (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

Operativní část jejímž obsahem je výčet sil a prostředků určených k pomoci, které nejsou zahrnuty do poplachového plánu kraje a jsou uvedeny společně s údaji:

- způsob povolávání sil a prostředků, a to určených k pomoci a zapojení do záchranných a likvidačních prací,
- odpovědnost za jejich vyslání,
- pomoc, která může být poskytnuta z ústřední úrovně,
- způsoby vyrozumění o MU a spojení (plán spojení). (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

Plány konkrétních činností se vytvářejí za účelem efektivního provedení jednotlivých činností pro provedení záchranných a likvidačních prací na území kraje se zpracovávají plány:

- vyrozumění,
- traumatologický,
- varování obyvatelstva,
- ukrytí obyvatelstva,
- individuální ochrany,
- evakuace obyvatelstva,
- nouzového přežití obyvatelstva,
- monitorování,
- pohotovostní plán veterinárních opatření,
- veřejného pořádku a bezpečnosti,
- ochrany kulturních památek,
- hygienické a epidemiologické opatření,
- komunikace s veřejností, a s pomocí veřejných informačních prostředků. (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

Vnější havarijný plán

Se zpracovává pro jaderné zařízení, anebo pro pracoviště IV, kategorie a objekty a zařízení, u kterých je možný vznik závažné havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami a směsmi (přípravky). (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

Vnitřní havarijní plán

Je zpracováván pouze provozovateli objektu a zařízení, u kterých je možný vznik závažné havárie anebo jsou takovými provozovatelé zařazeni do skupiny B určené zákonem o prevenci závažných havárií a jejichž povinností je zpracovat bezpečnostní zprávu. Zvláštní právní předpisy stanovují pevnou strukturu vnitřního havarijního plánu, a to tak, aby bylo možné přijímat co nejefektivněji bezpečnostní opatření v případě vzniku závažné havárie. K těmto účelům je přijata stávající právní úprava:

- vyhláška SÚJB č. 319/2002 Sb.
- vyhláška č. 359/2006 Sb. o podrobnostech k zajištění zvládnutí radiace mimořádné události (Polívka, Mika a Sabol, 2017)

5.3 Obranné plánování

Jsou upraveny nařízením vlády ČR č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu v platném znění. Výsledkem plánování v oblasti obrany státu, plánování operací, mobilizačního plánování a plánování připravenosti obranného systému státu, to včetně operační přípravy státního území. Součástí těchto plánů je rozpracování věcných, organizačních a personálních opatření, za účelem řízení a organizování obrany státu a mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně. (Holec, 2021; Baxa et al., 2020)

Plány obrany státu: ústřední plán obrany, plán odpovídajících SaP nezbytných k zajišťování obrany státu za SOS a VS, plán doplňování odpovídajících SaP nezbytných k zajištění provedení úkolů a opatření vyplývajících z nařízení nadřízených orgánů a opatření vyplývajících ze schválených a aktuálních plánů, plány hospodářské mobilizace, plán operační přípravy státního území ČR, plán realizace operační přípravy, předběžné operační plány a stálé obranné plány, seznam opatření Národního systému reakce na krizi pro potřeby řízení obrany státu, katalog opatření Národního systému reakce na..., plány přípravy občanů k obraně státu, dílčí plány obrany. (Holec, 2021; Baxa et al., 2020)

Pro potřeby zkoumaného problému zájmového území je důležitým dokumentem Dílčí plán obrany.

5.4 Civilní nouzové plánování

V rámci členství ČR v Severoatlantické alianci (Dále jen „NATO“) je civilní připravenost aliance součástí souboru procesů, nástrojů, SaP, které umožňují alianci komplexně a efektivně připravovat na krize je výsledkem civilního nouzového plánování (dále jen „CNP“) aliance. CNP je proces plánování činností jednotlivých členských i partnerských států směřující k zajištění nejefektivnějšího využívání národních civilních zdrojů v rámci podpory strategických cílů aliance, zaměřená na zajišťování civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva. Hraje roli především při včasném a efektivním poskytování civilních sil a prostředků pro podporu vojenských činností a při zvyšování odolnosti jednotlivých členských zemí NATO. K těmto účelům jsou v procesu CNP realizovány tři hlavní úkoly:

- civilní podpora vojenským operacím NATO v rámci, ale i mimo článek 5 (pojednávající o kolektivní obraně),
- podpora států v případě katastrof (tzv. civilních krizí),
- podpora při ochraně proti následkům použití zbraní hromadného ničení (CBRN), a to spolupráce s partnery v oblasti CNP.

V podmínkách ČR CNP představuje souhrn jednotlivých procesů a vazeb, určených k zajištění věcných potřeb státu při řešení vojenských krizových situacích. (Baxa et al., 2020)

5.5 Nouzové plánování

Provádí se pro širší okruh pohrom, a proto zahrnuje havarijní plánování jako svoji součást. Územní plány se ale nesoustředí jen na technologické havárie spojené s únikem NCHLaS a jaderných látek (záření). Soustředí se tak na všechny druhy známých pohrom, které zkoumané území mohou postihnout, a to například z důvodu, že kombinace menších pohrom může vést, nebo rovnou vede k velkým škodám, nebo rovnou ztrátám. (Procházková a Říha, 2004)

Hlavní filozofickou myšlenkou nouzového plánování je, že některá rizika, ať už z důvodu neexistence financí, dostatečně klasifikovaného materiálu a účinných technologií nelze odstranit, či jenom snížit míru zranitelnosti určitého subjektu, nebo systému... Proto se provádí nouzové plánování, jehož cílem je specifikovat, připravit a zajistit opatření na snížení míry dopadů na předem (zákonem, tradičně a přirozené) chráněné zájmy společnosti. Cílem takového plánování v jakékoli společnosti a za jakékoliv situace zajistit

ochranu zdraví a životů lidí, majetku, životního prostředí, pro zajištění bezproblémového chodu společnosti k zajištění základních životních potřeb lidí kontinuitu služeb a obnova poškozeného území. (Procházková a Říha, 2004)

V globálním měřítku je tvorba a rozsah nouzových plánů velmi rozdílná. Jednoduché nouzové plány, představují například jen plány odezvy na vzniklou situaci. V některých zemích jsou pak nouzové plány velice rozsáhlé a propracované a obsahují podobně jako jiné plány veřejnou a neveřejnou část. Obsahují velké množství citlivých a strategicky důležitých informací jako jsou data o zabezpečeném území, jednotlivé scénáře dílčích činností a řízení a plány odezvy na vzniklé, nebo hrozící nežádoucí situace, přehledy disponibilních zdrojů sil a prostředků potřebných ke zmírnění, nebo odstranění vznikajícího, nebo již vzniklého nebezpečí a další citlivá a důležitá specifika bezpečnostního systému. Pojďme si tak vzít zde již popisovaný Kanadský příklad tvorby nouzového plánování, který je uveden v díle Krizové řízení vydaný MV-GŘ HZS ČR v roce 2004. Filozofie tamního plánování se zdá být propracovaná a uznává podobně chráněné zájmy jako v ČR. (Procházková a Říha, 2004)

6 DÍLČÍ ZÁVĚR Z TEORETICKÉ ČÁSTI

Závěrem teoretické části diplomové práce lze shrnout že probraná problematika je aktuální a velice důležitá pro zajištění bezpečnosti společnosti daného území. Rozebrány byly relevantní teoretické poznatky a přístupy k řešení autorem zkoumané problematiky. Díky této analýze byly identifikovány klíčové faktory a souvislosti, které jsou nezbytné pro porozumění a úspěšné řešení tématu praktické části práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 CHARAKTERISTIKA MĚSTSKÉ ČÁSTI A PŘIPRAVENOSTI

V této části je řešitelem popsána a analyzována charakteristika zkoumané MČ, jako je počet obyvatel, hustota zalidnění, demografie, sociální aktivita, dopravní infrastruktura a další klíčové faktory ovlivňující připravenost na krizové situace.

V této části autor také popisuje existující plány a opatření, která jsou v MČ připravena na KS, a vyhodnocuje, zda jsou dostatečná a efektivní. Autor dále analyzuje připravenost MČ na různé druhy KS a navrhuje opatření pro zlepšení této připravenosti.

Zkoumaná MČ se nachází na území HMP, konkrétně na její periferii, ve které se nachází několik sídlišť, obytných zón, chatových oblastí. Na druhou stranu se také vyznačuje relativně velkými zelenými plochami, včetně parků a přírodních rezervací a zemědělských ploch. Vzhledem k tomu se jedná se o krásné a rozvojové území s bohatou přírodou, s velkým množstvím významných vodních toků, členitým terénem, sportovním a kulturním vyžitím. Nachází se zde rozsáhlá a důležitá dopravní infrastruktura bohatá na hlavní tahy s více proudovými silnicemi, s mosty, tunely s možností převozu NCHLaS. Důležitá železniční infrastruktura a lodní doprava. Dále se pak na území MČ nachází velký počet výrobních, skladovacích, těžebních, nebo zpracovatelských podniků/závodů, což vytváří možnost využití běžné a těžké techniky pro řešení MU a KŘ.

Celkový počet obyvatel je aktuálně cca 26 000. V MČ na úrovni ORP je celkový počet obyvatel cca 9 000.

Z hlediska jejího položení, infrastruktury nacházející se na jejím území, musí být připravena na různé druhy MU a KS, jako jsou například naturogenní a antropogenní hrozby, havárie, dopravní nehody, teroristické útoky nebo pandemie. MČ také musí být připravena na zvládání následků těchto situací. Zklidnit průběh, nebo přímo odvrátit hrozbu se schopnostmi a mechanismy obnovy běžného chodu.

Městská část se skládá z celkem pěti menších městských částí, přičemž jedna je s rozšířenou působností. Celkem čtyři z pěti městských částí zřizují základní školy, všech 5 MČ pak zřizuje školky. Současně v městské části existují učiliště, soukromé mateřské školky a středních a uměleckých škol.

Bezpečnostní složky na území MČ

1. Hasičská stanice HZS HMP,
 - kategorie stanice: P4,
 - předurčenost: opěrný bod HZS ČR pro záchranné práce, dopravní nehody na čtyřproudových silnicích, havárie nebezpečných látek,
 - technické prostředky PO: cisternová automobilová stříkačka, velkokapacitní cisterna, automobilový žebřík, dva čluny, dopravní automobil.
2. JSDH MČ,
 - celkem 5 JSDH MČ.
3. ZZS HMP,
 - s dvěma výjezdovými vozy dislokovaných u HS.
4. Místní oddělení PČR.
5. Okrskové oddělení MP.
 - 2 služebny.
6. Záchraná služba asociace samaritánů ČR.

7.1 Bezpečnostní management městské části

Jedná se o pevně danou strukturu určenou platnou právní úpravou ČR a vnitřními předpisy (nařízeními tajemníka, starosty a dalšími představiteli MČ).

V případě, že hovoříme o právní úpravě bezpečnostního managementu, mluvíme o pevném složení Bezpečnostní rady MČ a pracovních nástrojích jako Krizový štáb a Povodňová komise, které lze upravovat dle potřeb organizace v závislosti na personálním obsazení úřadu, příspěvkových organizací a charakteru možného ohrožení.

Složení Bezpečnostní rady MČ

Nařízením vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) v platném znění je pevné složení bezpečnostní rady MČ (ORP) s nejvýše 8 členy, které příslušný starosta, který je zároveň jejím předsedou jmenuje takto:

1. starosta,
 2. místostarosta,
 3. tajemník MČ,
 4. příslušník Policie ČR určeného ředitelem krajského ředitelství PČR,
 5. příslušník HZS kraje určeného ředitelem HZS kraje,
 6. zaměstnanec MČ zařazeného do úřadu MČ, který je zároveň tajemníkem bezpečnostní rady MČ,
 7. další osoby, které jsou nezbytné k posouzení stavu nebezpečí a stavu připravenosti na krizové situace,
- v případě zkoumané MČ se jedná o:
- ředitele obvodního ředitelství Městské policie s územní příslušností,
 - velitele JSDH MČ. (Česko, 2000)

Na jednání bezpečnostní rady mohou být přizváni i důležití hosté, za účelem poskytnutí důležitých bezpečnostních informací, posouzení a vznášení důležitých bezpečnostních otázek. Zpravidla jsou zváni na každé jednání BR i starostové menších MČ, zástupci jednotlivých bezpečnostních složek a volení zástupci kraje a pracovníci státní správy a samosprávy na úrovni kraje, a to v případě potřeby. Tím se stává bezpečnostní rada efektivnější, účelnější a dochází ke zkvalitňování bezpečnostních debat. Dále pak dochází ke zlepšování vzájemných vztahů a většímu porozumění.

Složení Krizového štábu MČ

Ačkoli se jedná o efektivní nástroj pro řízení krizových situací, ale i mimořádných a jakýchkoliv dalších bezpečnostních situací, nemá danou strukturu zákonnou povahou, ale jen vnitřními předpisy. KŠ je složený z představitelů vedení MČ, personálního obsazení MČ, příslušníků bezpečnostních sborů dislokovaných na území MČ a dalších osob důležitých k zajištění bezpečnosti na svěřeném území. Aktuálně je KŠ stanoven na 23 členů schválených Radou MČ a jmenovaných starostou, který je zároveň jeho předsedou v tomto složení:

Tabulka 1 Složení krizového štábu
(zdroj vlastní, 2023)

funkce v KŠ	Funkce/pracovní zařazení na jehož základě jmenování do KŠ
předseda	starosta MČ
místopředseda	místopředseda MČ
tajemník KŠ	referent krizového řízení
člen	velitel místního oddělení policie ČR
člen	vedoucí odborů, zástupce tajemníka
člen	příslušník/ce Policie ČR určeného ředitelem krajského ředitelství PČR
člen	ředitel/ka obvodního ředitelství městské policie s územní příslušností
člen	vedoucí odboru občansko správního
člen	vedoucí oddělení životního prostředí a vodoprávní úřad
člen	vedoucí místního oddělení Městské policie
člen	referent/ka životního prostředí
člen	tajemník/ce úřadu
člen	velitel hasičské stanice dislokované na území MČ
člen	ředitel/ka základní školy (zřízené MČ)
člen	praktický a zároveň závodní lékař/ka MČ
člen	vedoucí Technických služeb
člen	vedoucí školní jídelny
člen	velitel JSDH
člen	vedoucí oddělení dopravy
člen	ředitel/ka Mateřské školy (zřízené MČ)
člen	radní MČ
člen	vedoucí odboru místního hospodářství
člen	vedoucí odboru ekonomického

Povodňová komise a pracovní skupiny povodňové komise

Složení povodňové komise je obdobné jako složení krizového štábu. Z důvodu zlepšení organizace a koordinace lidských zdrojů bylo formou vnitřních předpisů či nařízeních vytvořeny Pracovní skupiny Povodňové komise MČ. V roce 2014 bylo usnesením Rady MČ odsouhlaseno složení Pracovních skupin Povodňové komise MČ za účelem organizovanějšího a efektivnějšího řízení povodňových rizik na spravovaném území. Zřízení těchto skupin bylo uskutečněno na základě bohatých zkušeností z rozsáhlých povodní v roce 2002 a v roce 2013, dále z důvodu rozsáhlých škod a charakteru tehdejších povodní (rozsáhlá/rychlá/výšky vodní hladiny) a z důvodu geografického rozložení MČ na soutoku a ústí několika velkých a malých významných vodních toků, a to s ohledem na jejich redukovatelnost, ale i neredukovatelnost.

Pracovní skupiny PK jsou automaticky aktivovány při vyhlášení 2. SPA a následně pak odvolány při ustanutí 2. SPA. Dále jsou svolávány varovným a informačním SMS systémem MČ.

Složení Pracovních skupiny PK MČ:

Tabulka 2 Pracovní skupiny povodňové komise
(zdroj vlastní, 2023)

Číslo skupiny	Název skupiny
I.	Bezpečnostní
II.	Předpovědní služba
III.	Technického zabezpečení
IV.	Zapisovatelky
V.	Call centrum
VI.	Informační a tisková
VII.	Evakuační místa
VIII.	Výdejní místo
IX.	Péče o dobrovolníky
X.	Doprava

Obsazení skupin je dáno personálním obsazením úřadu a příspěvkových a dalších organizací MČ. Složení je rozděleno na vedoucí, členy a náhradníky, a jejich počet je určen předpokládaným rozsahem a náročností činností, které má za úkol daná skupina řešit, tak aby došlo k prostřídání a odpočinku členů jednotlivých skupin. Vedoucí je odpovědný za splnění stanovených úkolů PK a řízení skupiny a dalších činností. Členové a náhradníci

jsou pak odpovědni za jejich včasné dostavení se na místo určení jejich vedoucím a provedení bezodkladných prací.

Jde o geniální pracovní a fungující nástroj k řízení povodňových rizik.

Následně se tzv. každodenní MU s malou mírou rizika a rozsahem řeší v rámci vedení MČ s pomocí dalších vybraných kompetentních osob, a to za účelem rychlého řešení, koordinace a odstranění rizik.

7.2 Prostředky a opatření

Věcné a technické prostředky

MČ vlastní bohaté množství prostředků určených ke zvládnutí rizik, již známých a ozkoušených MU a KS. Z hlediska analýzy ohrožení trápí městskou část nejvíce povodňová rizika, na která je MČ řadou desítek let připravována, testována a zdokonalována. Například ve spojení s povodněmi je v mnoha případech potřeba zajistit nouzové ubytování a stravování evakuovaných osob, a jejich zajištění materiální a jinou humanitární pomocí.

Obrázek 3 Mobilní protipovodňové prvky
(zdroj vlastní, 2022)

Povodňová rizika

Holinky, rukavice, lopaty, repelenty, hygienické potřeby, roušky,

Vysoušeče, vysílačky, baterie, svítilny.

Rizika biologické nákazy osob

Po pandemii COVID-19 je MČ zásobena četným množstvím kvalitních respirátorů, roušek, obleků (rukavice, brýle, štít) dekontaminačních a hygienických prostředků.

Blackout

MČ vybuchovala v rámci připravenosti na riziko přerušení dodávek elektrické energie tzv. Blackout systém zapojení a napájení pracoviště krizového štábu v případě výpadku elektrické energie. Disponuje pak elektrocentrálou, baterií a kanystry na pohonné hmoty (dále jen „PHN“)

Finanční prostředky

Každoročně v rámci rozpočtového řízení je řešen i rozpočet v kapitolách krizového řízení. V rozpočtu je kladen důraz na zajištění nutných prostředků pro zmírnění a překonání nebezpečných situací a tvoření nových projektů k zabezpečení a podporu nepříznivých situací. Na druhou stranu pak reaguje kraj jakožto nadřízený krizový orgán na jednotlivé mimořádné události a krizové situace poskytnutím účelových neinvestičních prostředků na zvládnání situací městským částem.

Varování a vyrozumívání

MČ vytvořila vlastní systém varování a informování mimo systém Jednotného varování a vyrozumívání (dále jen „JSVV“), spravovaný MV-GŘ HZS ČR. Jedná se o jednoduchý SMS systém přes poskytovatele SMS brány, kde jsou uloženy kontakty na vlastníky nemovitostí nacházejících se v aktivní zóně povodňového území, kteří jsou povinni zpracovat povodňový plán vlastníka nemovitosti. Tímto systémem jsou jejich majitelé včas varováni před blížící se povodňovou vlnou. Dále pak jsou uloženy kontakty na členy BR, KŠ, PK a Pracovních skupin PK, pro jejich svolání na neodkladné zasedání a uvedení do pohotovosti jednoho z bezpečnostních orgánů. Společně s JSVV provádí MČ zkoušku tohoto jednoduchého systému každou první středu v měsíci.

Místní rozhlas je optimální variantou pro informování obyvatelstva na určitém území. Jedná se o starší, ale stále funkční systém, který je bezplatný a obyvatelstvo je na něj zvyklé.

Pro účely krizového řízení a ochrany obyvatelstva je v posledních letech možnost využívat platforma MUNIPOLIS (Mobilní rozhlas), i když doposud nenastala situace kdy by byla využita.

Další možností varování obyvatel je pomocí JSDH, megafonů, reprodukcí zařízení a dalších technických prostředků schopných přenášet zvuk s vysokou hlasitostí. Návrh na zlepšení způsobu varování a informování obyvatelstva je probrán v kapitole č. 9 praktické části práce.

8 PROVEDENÁ CVIČENÍ

Řešitelem práce byly provedeny, spoluorganizovány nebo přímo organizovány cvičení společně s jednotlivými účastníky a řešiteli cvičení za účelem zlepšení zjištění dosavadního stavu, postupů, mechanismů a nedostatků, s návrhy na zlepšení řešení a přípravy při možném ohrožení a průběhu MU a KS. MČ v posledních letech mezi krizovými situacemi, které ČR postihly, provedla celkem tři cvičení na nejrůznější hrozby.

Provedená cvičení

- AMOK - útok aktivního střelce (2021; 2022),
- Výstavba protipovodňových opatření (2022),
- Blackout (2023).

8.1 Cvičení AMOK

V rámci projektu „Velitel policie“ bylo provedeno na základní škole zřízenou MČ cvičení ve spolupráci MČ a Policie ČR na jednu z typových činností IZS. Cvičení mělo poskytnout učitelům a žákům jak teoretické, tak hlavně praktické znalosti pro případ vniknutí aktivního střelce, nebo jen útočnicka s úmyslem páchat trestné činy např. zabití, vystrašení, či jiné násilí. Cvičení tak mělo za úkol připravit školu na případný útok. Zásah a celé cvičení bylo v režii Policie ČR.

Obrázek 4 Velitel policie, cvičení AMOK
(zdroj vlastní, 2022)

„Odehrány byly celkem tři scénáře“:

1. útočník s nožem pod vlivem návykových látek,
2. útočník se samopalem,
3. útočník s pistolí.

Před zahájením cvičení se učitelé a vybraní žáci sešli ve školní aule, kde byla provedena instruktáž policejním instruktorem na téma, jak se v případě napadení zachovat (utéct, schovat se, bojovat). Následně byly figuranti (učitelé a žáci) rozděleni do tří skupin: zraněné osoby, osoby schovávající se ve třídách a osoby pohybující se v panice po chodbách.

Cvičení bylo o rok později provedeno na jedné z dalších čtyř základních škol nacházejících se ve správním území. Za tímto účelem byl vytvořen plán cvičení zasahující jednotkou Policie ČR. záměrem autora pro zajištění připravenosti škol na tento druh mimořádné události je provést toto cvičení i na dalších dvou základních školách situovaných na zkoumaném území.

Obrázek 5 Shromaždiště, cvičení AMOK

(zdroj vlastní, 2022)

8.2 Cvičení výstavby protipovodňových opatření

Cvičení organizované Magistrátem hl. m. Prahy (dále jen „MHMP“) ve spolupráci s Městskou částí za účelem výstavby PPO na území městské části mělo za úkol prověřit připravenost, koordinaci, komunikaci a další důležité sledované prvky. Cvičení bylo plánováno s ohledem na nutné opatření dotýkající se dopravní infrastruktury, omezení obyvatelstva v průchodu a průjezdu zájmovými lokacemi a v závislosti na další nutné bezpečnostní opatření vyplývající s uskutečněním cvičení.

Obrázek 6 Zahájení cvičení výstavby PPO
(zdroj vlastní, 2022)

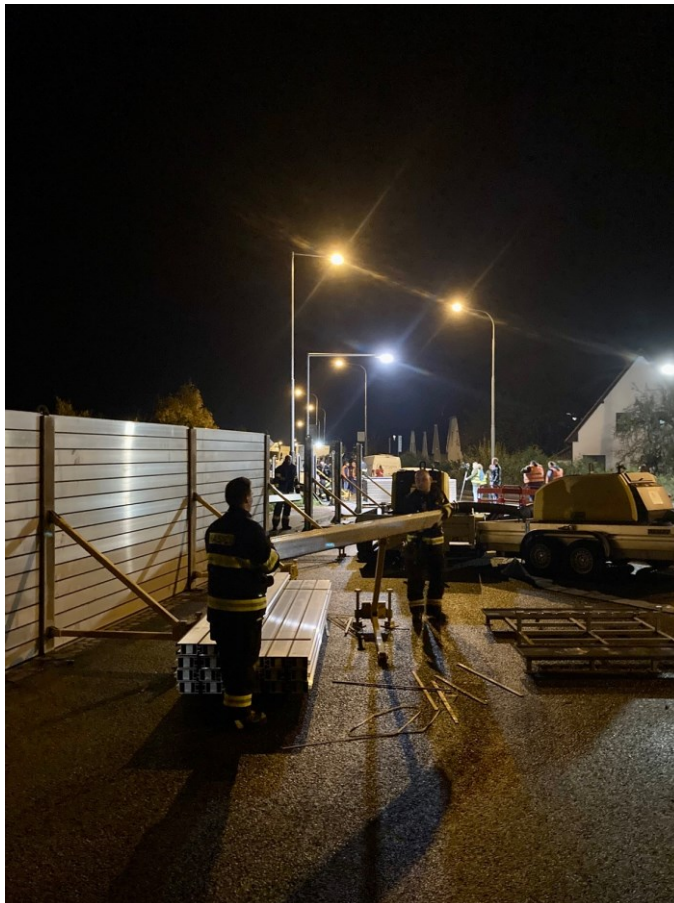
Výstavby se účastnily subjekty řešící a podílející se na ochraně před povodněmi na daném území, a to Odbor bezpečnosti MHMP, vedení a krizového řízení městské části, technické služby MČ, Správa služeb hl. m. Prahy (dále jen „SSHMP“), HZS HMP, JSDH povolané OPIS z některých ostatních městských částí, a dále místní jednotka SDH, Městské sdružení hasičů, PČR, ZZS, MP, AČR krajské velitelství Praha – aktivní zálohy, Pražské vodovody a kanalizace (dále jen „PVK“).

Obrázek 7 Výstavba PPO 1
(zdroj vlastní, 2022)

Kvůli frekventované dopravní infrastruktuře s tzv. hlavními tahy se cvičení odehrálo přes noc z pátku na sobotu. Začátek cvičení byl odstartován v pátek již v 19:00, a to přijetím nezbytných dopravních opatření a uzávěrek. Samotné cvičení bylo zahájeno ve 20:00. Velitelé se svými jednotkami bezpečnostních složek byly přiřazeni na určité činnosti v rámci výstavby PPO. SSHMP z centrálního skladu PPO započala cvičení časově organizovaným dovozem jednotlivých komponentů potřebných k výstavbě PPO. JSDH MČ spolu s technickými službami MČ měli z počátku cvičení úkol vyplývajícího z PP MČ, a to vystavět PPO vytvořené MČ, mimo hlavní výstavbu PPO v gesci MHMP. Jednotka a TS splnili individuální úkol v rekordním čase a následně byli vysláni na posílení výstavby náročných úseků. PVK provedli zkoušku čerpání na jedné z mnoha čerpacích stanic pomocí jejich věcných a technických prostředků. S postupem dokončování výstavby jednotlivých úseků byly nejnáročnější úseky posilovány, čímž bylo dosaženo zrychlení výstavby. Ačkoli bylo cvičení plánováno s jeho ukončením v 7:00 následující den v sobotu ráno, a to i s uvolněním nezbytných a rozsáhlých dopravních opatření, bylo ukončeno již ve 3:00 ráno, a to odvozem posledních komponentů PPO z místa cvičení, který zajišťovala SSHMP. Cvičením bylo velkým přínosem pro MČ s ohledem na zjištění sledovaných

činností a připravenosti na koordinaci komunikace a koordinace činností jednotlivých subjektů. Ověřena byla po delší době také individuální výstavba PPO MČ, mimo hlavní výstavbu organizovanou MHMP dle PP HMP a PP MČ.

Obrázek 8 Výstavba PPO 2
(zdroj vlastní, 2022)

8.3 Cvičení Blackout

Na základě požadavků nadřízeného krizového orgánu ohledně zajištění energetické bezpečnosti pro případ MU, anebo KS bylo atorem práce, který je současně i pracovníkem krizového řízení, provedeno cvičení „Přerušení dodávek elektrické energie“ tzv. „Blackout“, které ověřilo funkčnost již vybudovaného systému a vytvoření nouzového plánu pro hladké řešení v případě vzniku této situace. Účelem zajištění připravenosti na blackout je zajištění chodu pracoviště krizového štábu, který se stává jedním z hlavních řešitelů situace. V kapitole č. 10 praktické části práce je popsán autorem vytvořený „Plán cvičení“ a návrh na „Nouzový plán Blackout“ s vyhodnocením a navržením opatření.

Obrázek 9 Náhradní zdroj elektrické energie
(zdroj vlastní, 2022)

Obrázek 10 Přepínač zdroje elektrické energie
(zdroj vlastní, 2022)

MČ z důvodu zjištění aktuálního stavu a připravenosti na výpadek dodávky elektrické energie zorganizovala cvičení Blackout. Cílem cvičení bylo identifikovat slabé a silné stránky, nedostatky v reakci na již vzniklou situaci. Na základě zjištěných informací odstranit, nebo snížit nedostatky na snesitelnou míru, navrhnout opatření, zlepšit koordinaci a postupy mezi jednotlivými systémy. Díky cvičení byl vytvořen nouzový plán a návod na překonání situace blackout v budoucnosti. V kapitole 11, konkrétně 11.6 je zobrazen celý Plán cvičení BLACKOUT a navrhovaný Nouzový plán – BLACKOUT, který byl vytvořen pro účely zkvalitnění bezpečnosti MČ.

9 ZLEPŠENÍ SYSTÉMU VAROVÁNÍ A INFORMOVÁNÍ

Jedná se o systém šablon zabezpečujících včasné podání důležitých informací, návodů a postupů k pomoci překonání MU a KS. Informace ohroženému obyvatelstvu mohou být rozepisovány pomocí platformy SMS brán a prostřednictvím MUNIPOLIS.

Zkouška

MČ provádí společně se zkouškou JSVV každou první středu v měsíci zkoušku vlastního systému varování MČ, pomocí platformy SMS brána.

Dobré dopoledne, probíhá pravidelná zkouška systému varování Městské části. Na tuto zprávu neodpovídejte, s případnými dotazy, či připomínkami se obraťte na e-mailovou adresu XXXXX nebo na telefon XXXXXXXXXX. Pěkný den přeje krizové řízení Městské části.

Svolávání bezpečnostních orgánů MČ

Při vzniku KS, popřípadě MU je starosta povinen je řešit. K těmto účelům podle charakteru a rozsahu ohrožení svolává krizový štáb, nebo povodňovou komisi, jako své pracovní orgány. Za účelem přípravy svěřeného území pak svolává bezpečnostní radu jako svůj poradní orgán. Pro zjednodušení svolávání jejich členů jsou autorem navrhovány níže připravené krátké zprávy, pro rychlé odeslání pomocí používaných platform.

Bezpečnostní rada

Dobrý den, tímto si Vás dovoluji upozornit na jednání Bezpečnostní rady správního obvodu Praha 16, které se uskuteční dne XX. XX. XXXX od XX:XX hod v zasedací místnosti radnice MČ. S přáním příjemného dne tajemník BR MČ (správního obvodu).

Krizový štáb

Dobrý den, tímto si Vás dovoluji upozornit na jednání Krizového štábu MČ, které se uskuteční dne XX. XX. XXXX od XX:XX hod v zasedací místnosti radnice MČ. S přáním příjemného dne tajemník KŠ MČ.

Povodňová komise

Vážené členové Povodňové komise MČ, dostavte se na zasedání PK dne XX. XX. XXXX v XX:XX hod. Kontaktujte členy pracovních skupin PK, kvůli jejich aktivaci.

Krizové řízení Městské části

Jednotlivé druhy MU

V případě blížící se nebo již vzniklé situace ohrožující zdraví, životy, majetek a životní prostředí je nutné co nejrychleji a nejefektivněji varovat a nadále pak informovat a navádět ohrožené obyvatelstvo. Autorem jsou vytvořeny návrhy na možné hrozby s největší pravděpodobností výskytu na území MČ. V první fázi se ohroženým osobám zašle varovná informace o vznikajícím nebo již vzniklém nebezpečí, následně by obyvatelé dostali další informativní zprávy, a to dle vývoje situace. V případě vzniklých opatření, nebo doporučení by se ohroženým obyvatelům zaslal návod, nebo další potřebné informace s doporučenými postupy.

Větry

POZOR! ČHMU byla vydána výstraha s vysokým stupněm nebezpečí **SILNÝCH VĚTRŮ!** S účinností od XXX do XXX. Přetrvejte v uzavřených budovách. Omezte pohyb po ulicích a vysokých budov. Nepřibližujte se k popadaným drátů vysokého elektrického napětí. Při jízdě autem snižte rychlost a očekávejte boční náraz. V případě ohrožení vašeho života nebo zdraví kontaktujte tísňovou telefonní linku 112.

Krizové řízení Městské části

Povodně

POZOR! Povodňová komise Městské části vyhlásila 2. stupeň povodňové aktivity. Začíná výstavba a přijetí protipovodňových opatření. Připravte se na evakuaci a sledujte další informace a postupy, které Vám budou sděleny a poslechněte rozkazy zasahujících bezpečnostních složek a krizového štábu.

Krizové řízení Městské části

Evakuační zavadlo

Základní trvanlivé potraviny (konzervy, dobře zabalený chléb, pitná voda), předměty denní potřeby, hygienické potřeby a toaletní potřeby, jídelní miska a příbor, osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti, přenosné rádio s náhradními bateriemi, léky, svítilnu, náhradní oděv a spodní prádlo, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, zápalky, zapalovač a další drobnosti, externí nabíječku a kabely. K zavazadlu připněte štítek s Vašimi kontaktními údaji. Dětem vložte do kapsy cedulku se jménem a adresou.

Krizové řízení Městské části

Zabezpečení obydlí

Uhaste otevřený oheň v topidlech. Vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček). Uzavřete přívod vody a plynu. Ověřte, zda sousedé o této situaci vědí. Dětem vložte do kapsy cedulku s jménem a adresou. Kočky a psi vezměte s sebou. Ostatní zvířata předzásobte potravou a nechte je doma. Vezměte si evakuační zavazadla, uzamkněte byt a dostavte se co nejrychleji na určené evakuační místo.

Krizové řízení Městské části

Evakuační shromaždiště

Dostavte se neprodleně na jedno z nejbližších evakuačních shromaždišť:

- název ulice/náměstí a popřípadě číslo popisné,
- název ulice/náměstí a popřípadě číslo popisné,
- název ulice/náměstí a popřípadě číslo popisné,

Nezapomeňte evakuační zavazadlo a zabezpečit obydlí před odchodem na shromaždiště. Dbejte pokynů bezpečnostních složek a orgánů zabezpečujících evakuaci.

Krizové řízení Městské části

Únik NCHLaS

POZOR! Havárie s únikem nebezpečné látky v (popis místa události ulice, objekt, společnost atd.) Ohrožené lokality: (ulice, čtvrti atd.). Následujte další pokyny z veřejných sdělovacích prostředků, pokyny bezpečnostních sborů a krizového řízení MČ.

Krizové řízení městské části

POZOR HAVÁRIE! Co nejrychleji opusťte ohrožené místo a ukryjte se do uzavřené místnosti. Uzavřete a utěsněte okna dveře a další otvory, vyplňte ventilaci. Sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích. Připravte si prostředky improvizované ochrany. Připravte si evakuační zavazadlo. Další kroky a opuštění budovy proveďte pouze na pokyn.

Krizové řízení Městské části

Improvizovaná ochrana

K ochraně dýchacích cest použijte navlhčenou roušku, šátek, ručník, utěrku, nebo jakoukoliv textilií, překryjte nos a ústa a zavažte je na zátylku. Hlavu zakryjte jakýmkoliv prostředkem tak aby byly vlasy, čelo, uši a krk chráněny. Oči ochraňte jakýmkoliv těsnícími brýlemi a průduchy zalepte lepící páskou. Zakryjte celý povrch těla neprodyšnými materiály a utěsněte je na jejich koncích u krku, rukávů a nohavic. Nohy chraňte vysokými botami, holínkami a ruce gumovými, nebo koženými rukavicemi. a vytvořený oblek utěsněte na jeho koncích. Vyčkejte na další pokyny.

Krizové řízení Městské části

Ukrytí obyvatelstva

Při použití konvenčních zbraní za SOS a VS:

POZOR NEBEZPEČÍ! Pokud ve své blízkosti nemáte stálý úkryt, svépomocí upravte prostory ve vhodných částech budov: sklepy s klenutými nebo železobetonovými stropy, silnými obvodovými zdmi, a to s co nejméně vstupními a okenními otvory, který bude sloužit jako improvizovaný úkryt.

Krizové řízení Městské části

Při úniku NCHLaS

POZOR NEBEZPEČÍ! Připravte si evakuační zavazadlo a dodržte zásady pro opuštění bytu. Pokud ve své blízkosti nemáte stálý úkryt, svépomocí upravte prostory ve vhodných částech budov: sklepy s klenutými nebo železobetonovými stropy, silnými obvodovými zdmi, a to s co nejméně vstupními a okenními otvory, který bude sloužit jako improvizovaný úkryt, při úniku nebezpečných látek prostory od odvrácené strany úniku nebezpečné látky.

Krizové řízení Městské části

10 ŘÍZENÉ ROZHOVORY A BRAINSTORMING

V rámci požadavků na zkvalitnění bezpečnosti a připravenosti MČ. Byl autorem ke zhodnocení a vytvoření požadavků vytvořen krátký seznam otázek, který byl zainteresovaným osobám podílejících se na přípravě a řešení bezpečnostních otázek vedoucí ke zkvalitnění bezpečnosti MČ. Otázky se týkají zejména návrhu vyzbrojení krizového kontejneru a cvičení Blackout.

Krizový kontejner

1. Pro jaké typy MU a KS bude kontejner sloužit?
2. Jakou podporu (rozsah) bude krizový kontejner poskytovat?
3. Jakým způsobem bude kontejner dopravován na místo určení a kde bude skladován?
4. Jaké věcné prostředky bude kontejner obsahovat?
5. Jakým zdrojem bude krizový kontejner napájen?
6. Jakými bezpečnostními prvky zajistíme kontejner při nasazení na místě zásahu?

Blackout

1. Jaký si představujete rozsah provedeného cvičení?
2. Jaké parametry a postupy chcete při cvičení sledovat?
3. Jak budeme zjišťovat funkčnost systému?
4. Jak zajistíme stálý průběh dodávek náhradní elektrické energie?
5. Jak zabezpečíme budovu a generátor během vzniklé MU, nebo KS před možným napadením?
6. Jaký si představujete rozsah plánování na situaci Blackout?

Vzhledem ke zkoumaným problémům byly vybráni ke zodpovězení otázek zástupci jednotlivých pracovišť a vedení MČ podílejících se na tvorbě, řešení a následnému....

Proces zjišťování informací nekončil pouze řízenými rozhovory. Nadále pak byly a jsou prováděny se zainteresovanými subjekty nejrůznější jednání a schůzky na základě brainstormingu ke zdokonalování procesů, materiálního zajištění s ohledem na finanční vypořádání a zajištění bezpečného průběhu atd. Autorem pak byly jednotlivé odpovědi vyhodnoceny zpracovány do momentálně připravených návrhů.

11 NÁVRH KRIZOVÉHO KONTEJNERU

Výstavba a využití krizového kontejneru obecně vede k podpoře záchranných a likvidačních prací v případě různých MU a KS, jako jsou přírodní katastrofy, teroristické útoky, nebo havárie. V takových případech mohou být krizové kontejnery vybaveny různým vybavením a materiály, které jsou potřebné pro záchranné a likvidační práce a pro efektivní podporu přímo na místě zásahu. Například mohou obsahovat zdravotnické vybavení, prvky ochrany osob, potraviny, vodu, komunikační zařízení, generátory elektrické energie, lopaty, sekery, hasicí přístroje, nebo další materiály a vybavení potřebné pro zvládnutí MU a KS.

Při využití bezpečnostními sbory mohou být kontejnery také využity jako mobilní základny pro štáby, záchranné týmy, které mohou být umístěny přímo na místě zásahu. Díky tomu mohou záchranné týmy rychle reagovat na krizovou situaci a poskytnout potřebnou pomoc a podporu obyvatelstvu a dalším zasahujícím složkám.

Krizový kontejner je důležitým prostředkem pro zajištění efektivní a rychlé reakce na MU a KS vedoucí k efektivnímu zásahu a podpory, minimalizaci škod a jednoduššího překonání situace. Typ kontejneru a jeho vybavení je závislé na jeho předurčenosti pro jaké složky a na jaké situaci bude používán.

MČ má momentálně k dispozici dva kontejnery typu Abrol. Jeden z nich je využíván na uskladnění mobilních protipovodňových prvků, které má místní JSDH podle povodňového plánu při dosažení určité hodnoty směrodatného limitu osadit do určené lokality. Druhý kontejner je prozatím využíván jen zřídka. Využit byl například při pandemii COVID-19 při výdeji dezinfekčních a dalších ochranných pomůcek občanům.

Jedná se o myšlenku převzatou od bezpečnostních sborů za účelem vytvoření univerzálního nástroje pro podporu MU a KS, a to přímo na místě zásahu. Je počítáno s tím, že kontejner bude nasazován při mimořádných a krizových událostech dlouhotrvajícího charakteru. Je tedy potřeba jej připravit jako samostatnou jednotku, která vydrží poskytovat podporu déle jak jeden den. V případě výskytu MU menšího rozsahu se krizový kontejner nevyplatí nasazovat. Jeho hlavním úkolem bude poskytování podpory zasahujícím složkám a dobrovolníkům v terénu při zvládnutí povodňových rizik.

Kontejner bude umístěn v chráněné zóně při výstavbě mobilních protipovodňových opatření. Výstavba PPO, čehož byla městská část svědkem při posledním protipovodňovém cvičení, trvá několik hodin a je potřeba zajistit zázemí pro osoby podílející se na výstavbě. Kontejner bude vybaven nastavujícím osvětlením, čelovkami a ručními svítilnami pro práci

v noci. Dále pak vybavením pro zajištění základního občerstvení ve formě vaření čajů a kávových nápojů. V neposlední řadě pak nesmí chybět obsáhle vybavená lékárnička pro poskytnutí první pomoci.

Využití kontejneru lze také využít při provádění likvidačních prací po ustoupení povodně. Bude v něm naskladněn pracovní materiál jako nářadí, lopaty a košťata pro odstranění následků havárie. V rámci předpokladu jeho umístění na frekventovaném místě je potřeba zajistit jeho bezpečnost a bezpečnost obsluhy. Počítá se s vybavením typu varovného oranžového osvětlení, kuželů, zábran a další...

12 ZLEPŠENÍ PŘIPRAVENOSTI NA BLACKOUT

Pro účely řešení této kapitoly bylo uskutečněno cvičení na mimořádnou situaci blackout se zhodnocením na základě čehož byl vytvořen návrh nouzového plánu s návodem na zapojení.

Autorem této práce předložený návrh cvičení „Blackout“ nyní prochází schvalovacím procesem na městské části města Prahy. Z toho důvodu jsou zde uvedené teze a hodnocení ze strany autora relevantní.

Stávající stav

V rámci příprav na energetické zajištění pracoviště krizového štábu se v minulých letech vybudoval relativně jednoduchý systém umožňující rychlé připojení náhradního zdroje elektrické energie na přenosovou soustavu napojenou na přepínač. Přepínač umožňuje přepnutí z běžného provozu na záložní zdroj, který má za účel napájet pracoviště krizového štábu v případě možného výpadku. V bezprostřední blízkosti je připravena elektrocentrála a baterie napájející elektrocentrálu s kanystrem na pohonné hmoty.

Prověření cvičením

Za účelem zjištění nedostatků, funkčnosti systému a zkvalitnění bezpečnosti se provedlo cvičení organizované pracovníkem krizového řízení, (autorem práce), který byl autorem návrh plánu cvičení, podle kterého se uskutečnilo. Následně na zjištěné skutečnosti vyplývající z provedeného cvičení byl řešitelem vytvořen návrh nouzového plánu a návodu na řešení blackoutu pro účely úřadu městské části.

12.1 „BLACKOUT“

Blackout (přerušování dodávek elektrické energie) je stav, kdy dochází k výpadku elektrické energie na větším území, což může mít vážné dopady na hospodářství, infrastrukturu a běžný chod společnosti k zajištění základních potřeb obyvatelstva. Způsoben může být mnoha faktory, kterými jsou např. přetížení sítě, poruchy v energetické infrastruktuře, přírodní katastrofy nebo teroristické útoky. V důsledku blackoutu mohou být přerušeny provozování mnoha kritických zařízení, jako jsou nemocnice, letiště, vodárny, teplárny a další.

Možné příčiny

Autor vychází z praktických zkušeností, které nabral díky jeho pracovnímu zaměření a teoretickým znalostem. Z důvodu existence mnohých možných příčin, které mohou vést k mimořádné události typu blackout, se mohou jednotlivá řešení lišit v závislosti na konkrétních okolnostech a případech. Řešitelem jsou pak v následujících odstavcích charakterizovány možné příčiny, které svým charakterem mohou mít přímý dopad na vznik přerušování dodávek elektrické energie.

Poruchy v energetické infrastruktuře: Poruchy v elektrárnách, přenosových a distribučních sítích a dalších částech energetické infrastruktury mohou způsobit výpadek elektřiny a vést k situaci blackout

Přetížení elektrických sítí v době vysoké spotřeby elektřiny může způsobit jejich výpadek a následný blackout. Úmyslné poškození infrastruktury: Vandalismus, krádeže drahých kovů, nebo teroristické útoky mohou poškodit energetickou infrastrukturu a vést k situaci blackout.

Přírodní katastrofy jako jsou bouře, zemětřesení nebo povodně, mohou poškodit energetickou infrastrukturu a vést k situaci blackout.

Chyby v provozu a údržbě energetické infrastruktury mohou vést k výpadkům elektrické energie a situaci blackout. Nedostatečná kapacita: Nedostatečná kapacita energetické infrastruktury vzhledem k rostoucí spotřebě elektřiny může vést k přetížení a výpadkům.

Za tímto účelem pro prevenci poruch a lidské chybovosti např. nedbalého zacházení, je důležité, aby se prováděly pravidelné kontroly a údržba energetické infrastruktury.

12.2 Cvičení Blackout

Pro provedení cvičení blackout je potřeba, aby se zajistila jeho úspěšné provedení a efektivita. Některé z klíčových součástí cvičení tudíž zahrnují:

- *Plán cvičení:* Včetně scénáře blackoutu, času trvání a plánu akcí, které by měly být prováděny během cvičení (harmonogram prací), provedení základního checklistu.
- *Účastníci:* Musí být zajištěna účast potřebných osob a týmů, jako jsou hasiči, policie, místní správa, energetické společnosti, zdravotnický personál a další zúčastněné organizace nebo osoby.
- *Komunikační prostředky:* Je třeba zajistit efektivní komunikaci mezi účastníky, jako jsou rozhlasové vysílače, mobilní telefony, rádiové spoje a další komunikační zařízení.
- *Cvičební prostor:* Musí být vybrán vhodný cvičební prostor, který umožní simulaci blackoutu v reálném prostředí.
- *Bezpečnost:* Bezpečnost účastníků a veřejnosti musí být zajištěna během celého cvičení, včetně bezpečnostních postupů a plánů evakuace.
- *Hodnocení a zpracování dat:* Po skončení cvičení je důležité provést důkladné hodnocení úspěšnosti cvičení a zpracovat data, aby bylo možné identifikovat slabé stránky a provést případné úpravy v plánech krizového řízení. (McCreight, 2019)

Tyto prvky jsou důležité pro úspěšnost cvičení při výpadku elektřiny a pomohou zajistit, že účastníci budou připraveni na řešení a řízení mimořádných událostí a krizových situací, kdy dojde k výpadku dodávek elektrické energie s prioritou zprovoznění pracoviště krizového řízení.

12.3 Plán cvičení

Cíl cvičení blackout: identifikovat slabé stránky a nedostatky v reakci na situaci a zdokonalení koordinace mezi organizacemi a subjekty pro případ, že by došlo k reálnému blackoutu.

Personální obsazení

odbor KÚ: referent KŘ,
tajemník úřadu,
IT technik (2x),
TS: elektrikář,
obsluha generátoru,
(min. 2 osoby).

Sledované parametry

Informační management: jak rychle a efektivně jsou informace o blackoutu sdíleny mezi organizacemi a subjekty, a jak jsou tyto informace šířeny mezi veřejností.

Zabezpečení: Sleduje se, jak jsou zabezpečeny kritické infrastruktury, jako jsou nemocnice, letiště, železnice, vodárny a další důležité služby.

Reakce a koordinace: jak rychle a účinně se různé organizace a zúčastněné subjekty (např. energetické společnosti, záchranářské služby, vládní agentury) koordinují a reagují na situaci blackout.

Krizové plánování: zda jsou organizace a subjekty připraveny na situaci blackout, zda mají dostatečné krizové plány a jak se s nimi dokáží vypořádat.

Návrat k normálnímu stavu (obnova): jak rychle se podaří obnovit dodávky elektřiny a jak se organizace a subjekty dokážou vrátit k běžnému provozu po situaci blackout. (McCreight, 2019)

12.4 Harmonogram cvičení

Místo a čas setkání: 17. března 2023, 13:50 hod., na adrese XXXXX.

Jednotlivé časy jsou dány pouze na základě časové představy. Uvedené hodnoty jsou brány jako nejzazší možná časová hranice provedení úkolu.

Tabulka 3 Harmonogram cvičení BLACKOUT
(zdroj vlastní, 2023)

ČAS	ČINNOST
14:00	Příprava agregátu na místo určení.
14:10	Nahození agregátu a připojení k náhradní síti el. en. napájející pracoviště KŠ.
14:15	Odpojení elektrické energie (umělý výpadek dodávek el. en.).
14:15	Přepnutí zdroje na dodávky náhradního zdroje el. en.
14:30	Kontrola pracoviště KŠ.
14:30	Kontrola počítačových sítí na pracovišti KŠ.
14:30	Kontrola počítačových sítí na záložním pracovišti KŠ.
14:30	Kontrola internetového připojení na pracovišti KŠ.
15:00	Zátěžová zkouška (zahájit maximální odběr el. en. na pracovišti KŠ).
15:15	Kontrola stavu dodávek záložní el. energie.
15:15	Kontrola telefonického spojení (pevné linky), počítačových sítí, serverů, rozhlasu.
15:30	Konec zátěžové zkoušky.
15:50	Odpojení dodávek náhradní el. en.
15:50	Obnovení do původního stavu, zapojení el. en. k běžné síti.
16:10	Kontrola funkčnosti pracoviště KŠ po obnově.
16:10	Kontrola ostatních pracovišť úřadu.
16:10	Kontrola počítačových sítí, serverů a internetového připojení.
16:30	Vyhodnocení a ukončení cvičení.

Tabulka 4 Checklist zkoumaných údajů
(zdroj vlastní, 2023)

č.	ZKOUMANÉ ÚDAJE	ANO	NE
1	Je náhradní zdroj elektrické energie funkční?		X
2	Je připraven rezervní náhradní zdroj el. en. v případě nefunkčnosti prvotního náhradního zdroje el. en.?	X	
3	Je náhradní zdroj elektrické energie zapojen do záložní elektrické sítě?	X	
4	Je přepnut přívod proudu z běžné sítě na náhradní zdroj el. energie.	X	
5	Je pracoviště krizového řízení zásobováno z náhradního zdroje el. en?	X	
6	Je funkční nouzové osvětlení zabezpečující objektovou evakuaci?	X	
7	Je funkční elektronické zabezpečení dveří v celé budově?		X
8	Blokuje elektronické zabezpečení dveří přístup do budovy či chodeb?		X
9	Nouzový server je funkční?	X	
10	Je způsoben výpadek serverů? Na hlavním pracovišti KŘ?		X
11	Je způsoben výpadek serverů? Na záložním pracovišti KŘ?		X
12	Je funkční telefonické spojení pomocí pevné linky na pracovišti KŘ?	X	
13	Je funkční pevné připojení k internetu?	X	
14	Je funkční zabezpečovací systém objektu?		X
15	Je funkční vzdálené připojení k internetu pomocí WiFi?	X	
16	Je funkční místní rozhlas? (pro varování a informování obyvatelstva)		X
17	Jsou známy nějaké změny při provedení zátěžové zkoušky?		X
18	Při měření el. en. na jednotlivých výstupech jsou zaznamenány nějaké výkyvy?		X
19	Proběhlo zapojení do běžné sítě el. energie bez závad?	X	
20	Jsou všechny systémy po obnově do běžného systému ve standardním provozu?	X	

ZJIŠTĚNÉ ZÁVADY, NEDOSTATKY A POPIS SITUACE

Tabulka 5 Zjištěné závady a nedostatky

(zdroj vlastní, 2023)

1	Zanesený agregátor z důvodu zestárnutí PHN (BA95), nefunkční baterie pohánějící agregátor.
7	Elektronické zabezpečení dveří je při výpadku el. en. nefunkční.
8	Neblokuje průchod, vstup pomocí klíčů.
10	Servery plně funkční, zřejmě z důvodu jejich vlastního dostatečného záložního zdroje, který v krátkém časovém intervalu nezpůsobil jejich výpadek.
11	Obdobně jako bod č. 10.
14	Zabezpečovací systém funkční, ačkoli na displeji vykazuje chybu. Zřejmě má vlastní zdroj záložní energie.
16	Místní rozhlas nefunkční, varování a informování obyvatelstva musí být provedeno jinou formou.
17	Nejsou známy. Na veškeré možné výstupy byly připojeny věcné prostředky určené k překonání mimořádné události. Nabíjení baterií, telefonů, vysílaček atd.
18	Nebyly zaznamenány žádné hodnoty vykazující anomálie.
6	Nouzové evakuační osvětlení bylo při výpadku funkční, po zhruba dvaceti minutách se vypnulo.

12.5 Zhodnocení cvičení

Cvičení nezačalo příliš optimisticky, neboť hned z počátku jsme narazili na zásadní problém s náhradním zdrojem elektrické energie. Z důvodu podbití baterie a zanesení agregátoru starým BA95 a možná i z důvodu špatné údržby byl zcela nefunkční. Nefunkční náhradní zdroj el. en. byl nahrazen zdrojem, kterým disponují TS. Jednalo se o výkonnější agregátor, takže bohužel některé zjištěné výsledky ze cvičení mohou být nepravdivé. Naopak za pozitivní lze považovat zjištění, že pokud bude u budoucí mimořádné události blackout prvotní agregát nedostačující, můžeme se spolehnout na tyto jiné zdroje (došlo by pak k výměně).

12.6 Navržená nápravná opatření

- Náhradní zdroj el. en. (agregát) přemístit ze stávajícího místa v garáži na Technické služby, a to z důvodu provádění zkoušky funkčnosti minimálně 1x měsíčně, a to s ostatními agregáty TS. Pro provedení zkoušek používat místo BA95, palivo BA98 s aditivy, čímž předejdeme zanesení vstříků a dalších komponentů.
- Zjistit, jak je napájen zabezpečovací systém budovy. Při vzniku reálné situace by bylo zabezpečení budovy provedeno fyzicky pomocí bezpečnostních složek.
- Zajistit varování a informování obyvatelstva jiným stylem než přes místní rozhlas, a to pomocí veřejných sdělovacích prostředků a sociálních sítí.
- Nouzové osvětlení splnilo svůj účel. V případě reálné situace má za úkol ukázat evakuační cestu osobám nacházejících se v budově při vzniku mimořádné události. Tzn. 20 minut chodu nouzového osvětlení na vlastní záložní zdroj pro evakuaci osob je dostačující.
- Provést cvičení BLACKOUT znovu s větším časovým odstupem výpadku elektrické energie z důvodu nuceného výpadku počítačových sítí a serverů, a to i přes to, že chod počítačových sítí a serverů není hlavní prioritou z důvodu odpojení od elektrické energie i ostatní zainteresované subjekty a jejich správce. Krizové řízení i přes to, že má za úkol zabezpečit chod pracoviště krizového štábu, spojení s nadřazeným krizovým orgánem a složkami IZS (vysílačka starostové MHMP, mobilní spojení), je počítáno s nejhorsí možnou variantou jako je rozsáhlý výpadek na území celého kraje, více krajů, celého státu.

12.7 Zkvalitnění stávajícího stavu

V rámci veškerých příprav a zkoumání opatření vedoucích k překonání blackout situace se pro zkvalitnění řešení daného bezpečnostního problému vytvořil autor práce nouzový plán. Nouzový plán je designově přizpůsoben tak, aby mohl být po schválení Bezpečnostní radou MČ vložen jako příloha krizového plánu MČ.

Tabulka 6 Nouzový plán BLACKOUT

(zdroj vlastní, 2023)

NOUZOVÝ PLÁN Výpadek dodávky elektrické energie – BLACKOUT Nouzový plán a návod na zapojení elektrocentrály a pro provoz pracoviště krizového štábu		
ORGANIZACE	Městská část Praha XX	
ODPOVĚDNOSTI	řešení vzniklé situace	Krizový štáb
	komunikace s MHMP a IZS	Starosta + pracoviště KŘ
	provoz elektrocentrály	Technické služby
	provoz nouzového serveru	Oddělení informatiky
	zajištění internetového spojení	Oddělení informatiky
	Elektro revize nouzového systému napájení pracoviště KŠ	Technické služby
	aktualizace nouzového plánu a návodu	Pracoviště KŘ
OPATŘENÍ	Svolání KŠ	
	Zabezpečit dodávky <u>PHN - BA95/98</u> v dostatečném množství a to stále 40l	
	Připraveno 40l PHN + 2X 20l kanystr	
	Zabezpečit dozor nad elektrocentrálou	
	Zabezpečit budovy před vniknutím nežádoucích osob	
	Zprovoznit <u>vysílačku - Motorola</u> (MHMP)	
	Zabezpečit spojení s MHMP a IZS (za SOS VS i s krajským vojenským velitelstvím)	
	Zprovoznit lokální vysílačky ÚMČ	
	Zprovoznit nouzový server	
	Varování a informování obyvatelstva	

VĚCNÉ PROSTŘEDKY	EL. CENTRÁLA ITC POWER GG 3600 Se
	40I PHN a 2x 20I kanystr (BA95/98)
	přenosová soustava náhradního zdroje el. en.
	nouzový server
	baterie a nabíječky
	vysílačky, mobilní telefony

Návod na nouzový provoz pracoviště KŘ a popis věcných prostředků

Zapojení elektrocentrály:

- Připojení elektrocentrály k baterii napájející el. centrálu.
 - o Baterie se nachází u elektrocentrály v garážových prostorech radnice.
 - o Baterie je neustále dobývána a připravena.

Zapojení elektrocentrály na přenosovou soustavu, díky které se napájí pracoviště KŘ.

- Připojovací kabel k přenosové soustavě el. energie se nachází na uzamknutém dvoře radnice. Označen a zabezpečen je pomocí plechového štítku se informačními piktogramy.
- Přepojení el. energie.
 - o Přepínač se nachází se v chodbě před pracovištěm KŘ v rozvodové skříni.

Elektrocentrála – ITC POWER GG 3600 Sei:

- výkon: 4,5kW
- spotřeba: 2 l/hod
- PHN: BA95/98
- účel: zajištění provozu krizového centra (nouzové dodávky el. energie)
- příloha č. 1 návod k použití elektrocentrály

PHN:

- BA95/98
- zajištění dodávek PHN je předem domluveno (smluvně o přednostních dodávkách) s nejbližší čerpací stanicí, a to za účelem přednostních dodávek PNH pro potřeby krizového orgánu, JSDH a TS.
- v případě výpadku dodávek z nejbližší čerpací stanice bude řešeno pomocí systému HOPKS, a to formou nezbytných dodávek. (zdroj vlastní, 2023)

Tabulka 7 Checklist o provedené revizi a prověření plánu/návodu
(zdroj vlastní, 2023)

CHECKLIST O PROVEDENÉ REVIZI A PROVĚŘENÍ PLÁNU / NÁVODU		
DATUM, ČAS A MÍSTO		
PROVEDL		
	ANO	NE
Dostatečné množství PHN?		
Dostatečně množství kanystrů?		
Baterie nabyta?		
Centrála běží?		
Pracoviště KŘ svítí?		
Zásuvky fungují?		
Spuštění nouzového serveru?		
Spuštění TV		
NAMĚŘENÉ HODNOTY		
ODPOR		[ohm]
PROUD		[A]
VÝKON		[W]

Návod se prověřuje minimálně 1x za rok, a to cvičením. Při prověřování návodu se provede zároveň zkouška elektrocentrály a provede měření důležitých hodnot k elektrické energii a její přenosové soustavy na pracovišti KŠ.

13 PŘIPRAVENOST OBYVATELSTVA

Autor práce v této kapitole odůvodňuje důležitost a podstatu připravenosti obyvatelstva na MU a KS. Dále pak popisuje v závislosti na jednotlivých událostech s pravděpodobným výskytem na území zkoumané městské části ideální znalosti a chování ohroženého obyvatelstva v jednotlivých případech. V závěru kapitoly je popsán jednoduchý návrh na možné vzdělávání obyvatelstva na daném území za místních podmínek.

Připravenost obyvatelstva na bezpečnostní hrozby závisí na mnoha faktorech, jako je například geografická poloha (každé chráněné území, zpravidla urbanistické, má jiné naturogenní a antropogenní hrozby). Na výskytu velkých či malých vodních toků a jejich množství, rizikem výskytu teroristických útoků (metropole jsou ohroženy více) a kybernetickými hrozbami. Jinde se jedná o nížiny ohrožené větry a erozí půdy a jinde zase o těžké průmyslové oblasti s možným výskytem havárie.

Demografické složení populace, vzdělání a povědomí obyvatelstva v závislosti na množství jednotlivých věkových skupin. Mladší lidé jsou více obeznámeni například s kybernetikou, starší lidé zase s následky přírodních katastrof. Vzdělání a podvědomí obyvatelstva je jedním z nejdůležitějších faktorů. Čím více jsou lidé informováni o druzích hrozeb, možném výskytu a jak se na ně připravit či co dělat v případě vzniku MU, tím lépe a rychleji jsou pak schopni reagovat a efektivně danou situaci řešit. Tím se sníží riziko jejich ohrožení zdraví, života a majetku. Současně s dostatkem informací, vzdělání či zkušeností usnadňují práci zasahujícím bezpečnostním složkám, které mohou své síly a prostředky soustředit na jiných místech a zvýšit tak množství úspěšných záchranných a likvidačních prací.

Organizovanost a informovanost obyvatelstva pro připravenost na bezpečnostní hrozby řízené bezpečnostním managementem měst (městských částí), obcí, ale i komunit, které mají jasné plány odezvy na MU a KS, umožňují lidem cíleně organizovaný postup a poskytují důležité informace k překonání hrozeb.

Obecně platí, že čím více jsou lidé informováni a vzdělání ohledně bezpečnostních hrozeb, tím jsou lépe připraveni a reagují rychleji a efektivněji, a to i přes to, že některé nenadálé hrozby nemusí ani vzniknout. Asi nejdůležitější roli hraje také kvalitní organizace při MU či KS.

V některých zemích se provádí různé programy a kampaně, které mají za cíl zvýšit povědomí a připravenost obyvatelstva na bezpečnostní hrozby. Tyto programy mohou zahrnovat různorodé typy tréninků, cvičení, simulací nebo osvětových kampaní.

Povodně

Lidé se v oblastech náchylných k povodním, musí naučit, jak se chovat během těchto situací a jak se na ně připravit. Mezi základní opatření patří sledování povodňových předpovědí, budování odolných a vyvýšených staveb, opatření na ochranu obydlí proti vodě a znalost evakuačního plánu. Je také důležité, aby se lidé vyhýbali pobytu v blízkosti řek a dalších vodních toků během zvýšených dešťových srážek nebo během období vysokého vodního stavu.

Atmosférické jevy

Jak se chránit před atmosférickými jevy, jako jsou například bouřky a tornáda, a jak se během těchto situací chovat. Mezi základní opatření patří sledování meteorologických předpovědí, připravenost na vysoké teploty a deště, plánování evakuace a ochranné opatření jako jsou klimatizace, respirátory a stany pro případ nouze. V boji proti znečištění ovzduší je důležité omezovat emise skleníkových plynů a dalších zplodin a podporovat obnovitelné zdroje energie, jako jsou solární a větrné elektrárny.

Sesuvy

Naučit obyvatele evakuaci z oblastí, kde hrozí sesuv půdy, a aby se vyhnuli pobytu na nestabilních svazích během bouřek nebo v období vysokých dešťových srážek.

Zemětřesení

Lidé žijící v oblastech náchylných k zemětřesení, se musí učit, jak se chovat během otřesů a jak se na ně připravit. Mezi základní opatření tak patří budování odolných budov, evakuační připravenost obyvatel, zásobování potravinami a vodou, a vzdělávání lidí o tom, co dělat v případě zemětřesení.

Epidemie

Naučit lidi základním hygienickým úkolům, jak se chránit před infekcí, jak rozpoznat příznaky nemoci a jak vyhledat zdravotní péči. Důležitou roli hraje také vzdělávání a prevence, která může snížit riziko výskytu epidemie.

Havárie

Naučit obyvatele žijící v zónách havarijního plánování, ale i okolní obyvatele, kteří mohou být NCHLaS v případě ideálních meteorologických podmínek pro šíření látek naučili, jak se chovat během těchto situací a jak se na ně připravit. Mezi základní opatření patří

například sledování zpráv o havárii, evakuace z postižených oblastí, zavření oken a dveří, ochranné vybavení a sledování zdravotního stavu. Důležitou roli hraje také prevence, jako je pravidelná údržba zařízení, kontrola bezpečnostních opatření a správné skladování nebezpečných látek.

Terorismus

Jak se chránit před útokem, jak rozpoznat podezřelé osoby nebo situace a jak kontaktovat bezpečnostní složky.

13.1 Možné vzdělávání obyvatelstva

Autor navrhuje za účelem zvýšení povědomí a vzděláváním obyvatelstva ohledně systému bezpečnosti a chování občanů při mimořádných událostech a krizových situacích. Z důvodu důležitosti pro zajištění bezpečnosti a ochrany životů, majetku a životního prostředí.

- *Přednášky na školách a pro veřejnost:* MČ by mohla pořádat přednášky ve školských zařízeních pro různé věkové kategorie z oblasti krizového řízení, sebeochrany obyvatelstva, prevence kriminality atd. Pro veřejnost by zas byly pořádány přednášky s rozsáhlejším obsahem a různými diskuzemi, které zajistí zpětnou vazbu ohledně potřeb a povědomí obyvatelstva s možností přímé reakce na takovéto podmínky, které povedou ke zlepšení stávající bezpečnosti a pocitu bezpečí na území MČ.
- *Internetová informovanost:* Webové stránky MČ slouží jako informační kanál pro obyvatelstvo. MČ má aktuálně vytvořenou záložku pro informovanost o bezpečnosti, řešitelem je ale hodnocena jako nedostatečná. Navrhována je pak strukturovaná forma učebních materiálů z oblasti krizového řízení, havarijního plánování, sebeochrany obyvatelstva atd., a to i se seznámením možného ohrožení na území městské části.
- *Informační kampaň:* Městská část může organizovat informační kampaň, která by zahrnovala různá média jako jsou tištěné materiály, billboardy, videa a sociální média. Tyto materiály by mohly obsahovat užitečné informace ohledně bezpečnostního systému, chování obyvatel a postupů při mimořádných událostech a krizových situacích.
- *Workshopy a školení:* Městská část může pořádat workshopy a školení pro obyvatele, za účelem poskytnutí praktických informací a ukázek, jak se chovat v případě

různých nebezpečných situací. Tyto workshopy mohou být zaměřeny na konkrétní témata jako jsou evakuace, první pomoc, tvorba prvků improvizované ochrany a další.

- *Spolupráce s místními společenstvími:* Městská část může rozšířit spolupráci s místními sdruženími a organizacemi za účelem poskytnutí užitečných informací a proškolení těchto skupin. Tyto skupiny pak mohou šířit osvětu dále mezi svými členy a ostatními obyvateli.

ZÁVĚR

Jedním z hlavních poslání bezpečnostního orgánu s určenou územní a věcnou příslušností je zajistit bezpečnost uznávaných a chráněných zájmů určených aktuální právní úpravou, tradicemi a uznávanými hodnotami a morálními zásady chráněného systému. Získávání důvěřivosti obyvatel v propracovaný a funkční systém bezpečnosti, z důvodu důležitosti průběhu vytváření prevence, odstraňování a řešení hrozeb s nutně následnou obnovou systému do běžného stavu, hraje právě obyvatelstvo. Činnosti a jednotlivá rozhodnutí bezpečnostního orgánu tak musí být jasná, zřetelná, účelná, proveditelná, viditelná a veřejnosti prezentována, to ovšem s výjimkou utajovaných informací a zvláštních skutečností. Bezpečnostní orgán tak musí splňovat opatření a úkoly dané nadřízenými bezpečnostními orgány a budovat spolupráci s ostatními podílejícími se subjekty na řešení nejrůznějších MU a KS. V souvislosti se všemi těmito nutnými požadavky je budován systém schopný odolávat širokému spektru možných hrozeb, který se autor práce svými návrhy snaží zkvalitnit.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce je věnována problematice bezpečnosti ČR a územního samosprávného celku na území HMP na úrovni MČ (ORP) za účelem poskytnutí základních informací a uvedením do zkoumané oblasti. Teoretickou částí je tak zpracována literární rešerše jak v odborné literatuře, tak v aktuální právní úpravě z oblasti bezpečnosti ČR. Praktická část diplomové práce navázala na teoretickou část, kde už ovšem byly řešeny jednotlivé úkoly vyplývající ze stanovených cílů. Hlavním důvodem autora pro zpracování Diplomové práce a tím i stanovení samostatných cílů bylo zajistit zkvalitnění bezpečnosti ve vybrané části HMP, ve které se přímo podílí na přípravě a řešení MU a KS. Je tajemníkem jednotlivých bezpečnostních orgánů (KŠ, PK, a BR), kterými je pověřen provádět preventivní úkoly vedoucí k přípravě na MU a KS a posléze v případě vznikající, nebo již vzniklé hrozby přímo reagovat na úkoly stanovené nadřízenými a místními bezpečnostními orgány, a to i s předkládáním návrhů vedoucích k hladkému překonání situace, nebo za přímým odstraněním rizik. Dennodenně tak komunikuje se záchrannými a bezpečnostními složkami, ostatními orgány KŘ a subjekty podílejícími se přímo na prevenci a řešení MU a KS. Za tímto účelem pak byly prezentovány jednotlivé autorem provedené a organizované cvičení v posledních třech letech, které byly doprovázeny náročnými krizovými situacemi jako COVID-19 a Migrační krizí velkého rozsahu související s invazí Ruské federace na Ukrajinu.

Ke zkvalitnění varování a informování obyvatelstva byly navrženy šablony na jednotlivé blížící se, nebo již vzniklé hrozby, které mají za úkol dostat se co nejrychleji do mobilních telefonů ohrožených obyvatel prostřednictvím systému varování a informování MČ. To umožní rychlé předání ohroženým osobám s dalšími postupy vedoucí k záchraně jejich zdraví, životů a majetku.

Cvičení s PČR na téma „AMOK“ - Útok aktivního střelce provedené prozatím na dvou základních školách, vedli ke zvýšení povědomí žáků, učitelského sboru. Vedle získání základních znalostí a způsobu chování ohrožených osob v případě možného útoku tak dotčené základní školy získaly zpětnou vazbu od instruktorů k další přípravě a zabezpečení školy před možným útokem.

Cvičení výstavby PPO na území MČ prokázalo připravenost HMP, MČ záchranných a bezpečnostních sborů, ale také dalších důležitých subjektů přímo podílejících se na výstavbě PPO. Ověřen byl systém výdeje a distribuce jednotlivých komponentů mobilních prvků PPO, komunikace, koordinace činností a spolupráce jednotlivých subjektů. Ověřena byla po delší době také individuální výstavba PPO MČ, mimo hlavní výstavbu organizovanou MHMP dle PP HMP a PP MČ prováděná JSDH MČ.

Cvičení „BLACKOUT“ provedené za účelem ověření funkčnosti systému a zjištěním nedostatků přineslo důležité závěry, na základě, kterých byly vytvořeny návrhy na zkvalitnění připravenosti a reakce na tento typ události. Pro provedení cvičení byl vytvořen plán cvičení s harmonogramem prací, checklistem, vyhodnocením za účelem zjištění nedostatků a navržení nápravných opatření. Na základě zjištěných informací byl autorem vytvořený návrh na Nouzový plán a Návod na zapojení náhradního zdroje elektrické energie v případě vzniku MU, nebo KS „Blackout“. Zjištěné nedostatky s navrženými opatřeními, vytvořeným návrhem nouzového plánu budou předloženy bezpečnostním orgánům MČ k realizaci a implementaci.

V diplomové práci je popsán návrh na vyzbrojení krizového kontejneru jako jeden z požadavků bezpečnostního managementu MČ, který autor práce realizuje. Krizový kontejner je navržen jako pracovní nástroj k materiálnímu zajištění poskytující efektivní a rychlou podporu zasahujících při provádění záchranných a likvidačních prací přímo na místě zásahu.

Jelikož vzdělaný a připravený občan je sám o sobě schopný reagovat a odolávat známým hrozbám a neztěžovat tak práci bezpečnostním orgánům a zasahujícím složkám provádějící

úkoly a opatření vedoucí k ochraně obyvatelstva a odvrácení nebezpečí. Je autorem předložen návrh na možné vzdělávání a zvýšení povědomí občanů. Nejen že při provedení konzultací a přednášek je obyvatelstvo vzděláváno, ale je tak možné dostat zpětnou vazbu od různých subjektů vzhledem k jejich potřebám a názorům na zkvalitnění systému.

Poznatky z diplomové práce budou autorem využity pro zkvalitnění bezpečnosti MČ. Návrhy na opatření, plány, materiálního zajištění a možného vzdělávání obyvatelstva budou předneseny bezpečnostním orgánům MČ k jejich možné realizaci. Pracovníci krizového řízení územních samosprávných celků, ale i soukromých a jiných subjektů a studenti bezpečnostních oborů mohou v práci nalézt inspiraci ke zkvalitnění jimi spravovaného, nebo zkoumaného systému.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

112: odborný časopis požární ochrany, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva, 2017. Praha: MV - generální ředitelství HZS ČR, XVI (3/2017). ISSN 1213-7057.

ADAMEC, Vilém, 2012. *Ochrana před povodněmi a ochrana obyvatelstva*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 9788073851187.

BAXA, Fabian et al., 2020. *Obranné plánování při řízení obrany státu*. Brno: Univerzita obrany v Brně. ISBN 978-80-7582-124-9.

BOYLE, Tony, 2018. *Health and Safety: Risk Management*. 2, ilustrované vydání. IOSH Services Limited, 2002. ISBN 9781138349216.

Co se děje s počasím a planetou?: sucho, extrémní vedra, požáry, zimy, tornáda, záplavy..., 2020. 2. vydání. Kolín: Adventime.cz. Znamení času. ISBN 978-80-11-00837-6.

ČESKO, 1998. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů*. 39/1998. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

ČESKO, 2000. Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. Nařízení vlády o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva. In: *Sbírka zákonů*. 132/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-463?citace=1>

ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 73/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2000. Zákon č. 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů*. 73/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO, 2000. Zákon č. 241/2000 Sb. Zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 73/2000. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>

ČESKO, 2001. Vyhláška č. 328/2001 Sb. Vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In: *Sbírka zákonů*. 127/2001. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

EPIZOOTIE: Rady a doporučení, 2021. In: *BEZPORT: Bezpečnostní portál v Karlovarském kraji* [online]. © 2021. Bezpečnostní portál Karlovarského kraje. [cit. 2023-04-11]. Dostupné z: <https://www.bezport.cz/rady-doporuceni/hrozby-vyskytujici-se-v-karlovarskem-kraji/epizootie>

FOLWARCZNY, Libor a Jiří POKORNÝ, 2021. *Evakuace osob*. 2. rozšířené vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-807-3852-450.

HOLEC, Tomáš, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN isbn:978-80-7616-100-9.

HRADIL, Jaroslav et al., 2018. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice: odborná monografie*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení. ISBN 978-80-7454-774-4.

KAČÍREK, Josef, 2017. *Sesuv na D8: příběh špatných rozhodnutí a krátká učebnice souvislostí*. Praha: Novela bohemia. Dokument (Novela bohemia). ISBN 978-80-87683-77-4.

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013 [i.e. 2014]. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. ISBN 978-80-86466-50-7.

KOVOOR-MISTRA, Sarah, 2019. *Crisis Management: Resilience and Change*. California: SAGE Publications. ISBN 9781506328690.

KRÁČMAR, Jan, 2006. *Meteorologie (050 00)*. Brno: Akademické nakladatelství CERM. Učební texty pro teoretickou přípravu dopravních pilotů dle předpisu JAR-FCL 1. ISBN 8072044478.

Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I, 2021. Praha: Ministerstvo vnitra. ISBN isbn978-80-7616-097-2.

MCCANN, Janice a Betsy SHAND, [2011]. *Surviving natural disasters and man-made disasters*. Portland, Oregon: Resolution Press. ISBN 9780983888604.

MCCREIGHT, Robert, 2019. *Introduction to Emergency Exercise Design and Evaluation*. Third Edition. Lanham: Bernan Press. ISBN 9781641433907.

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

ÖSTERLUND, Anders, 1997. *Endemic and epidemic Streptococcus pyogenes strains: an epidemiological, experimental and clinical study with emphasis on intracellular S. pyogenes reservoirs in recurrent pharyngotonsillitis*. Uppsala: Uppsala University. Acta Universitatis Upsaliensis. ISBN 91-554-3946-2.

POLÍVKA, Lubomír, Otakar J. MIKA a Jozef SABOL, 2017. *Nebezpečné chemické látky a průmyslové havárie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze. ISBN 978-80-7251-467-0.

Pracovník ÚSC pro krizové stavy, 2017. *Národní soustava povolání* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://nsp.cz/jednotka-prace/pracovnik-usc-pro-krizove>

PROCHÁZKOVÁ, Dana a Josef ŘÍHA, 2004. *Krizové řízení*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. ISBN 80-86640-30-2.

Sebeochrana obyvatelstva: Metodická pomůcka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby, 2001. 2. vydání. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 80-862-8412-3.

SINGH, R. B., 2021. *Natural Hazards and Disaster Management*. Springer: Rawat Publications. ISBN 8131600335.

SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ, 2010. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-808-6640-594.

SMETANA, Marek, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ, 2010. *Havarijní plánování: varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány*. Brno: Computer Press. ISBN 978-802-5129-890.

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu, 2016. Ministerstvo vnitra. Praha.

VEGRICHTOVÁ, Barbora, 2019. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2031-4.

ZICHA, Jan, [2016]. *Zeměřesení: fakta a zajímavosti*. Ilustroval Markéta SEDLÁKOVÁ. Prostějov: Computer Media. Naučné karty. ISBN 978-80-7402-267-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
BA95	Benzín, Natural 95
BIS	Bezpečnostní informační služba
BR	Bezpečnostní rada
CBRNE	Chemical, Biological, Radio-Logical, Nuclear and Explosive
CNP	Civilní nouzové plánování
ČHMU	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
HMP	Hlavní město Praha
HOPKS	Hospodářské opatření pro krizové stavy
HS	Hasičská stanice
HZS	Hasičský záchranný sbor
IO	Improvizovaná ochrana
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumívání
KP	Krizový plán
KŘ	Krizové řízení
KS	Krizová situace/krizový stav
KŠ	Krizový štáb
MČ	Městská část
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MP	Městská policie
MU	Mimořádná událost

MV	Ministerstvo vnitra
NATO	North Atlantic Threat Organization
NCHLaS	Nebezpečné chemické látky a směsi
OO	Ochrana obyvatelstva
OPIS	Operační a informační středisko
OPJT	Ochranný prostor jednoduchého typu
ORP	Obec s rozšířenou působností
PaPFO	Právnícké a podnikající fyzické osoby
PČR	Policie České republiky
PHN	Pohonné hmoty
PK	Povodňová komise
PKP	Plán krizové připravenosti
PM10	Označení pro polévatý prach (pevné části) menší než 10 mikrometrů
PMR	Private Mobile Radio
PP	Povodňový plán
PPO	Protipovodňová opatření
PVK	Pražské vodovody a kanalizace
SaP	Síly a prostředky
SMS	Short message system
SOS	Stav ohrožení státu
SPA	Stupeň povodňové aktivity
SSHMP	Správa služeb hlavního města Prahy
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
TS	Technické služby
UHF	Ultra High Frequency
ÚSC	Ústřední samosprávné celky

VS	Válečný stav
ZHN	Zbraně hromadného ničení
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Bezpečnostní systém České republiky	13
Obrázek 2 Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany	29
Obrázek 3 Mobilní protipovodňové prvky	52
Obrázek 4 Velitel policie, cvičení AMOK	55
Obrázek 5 Shromaždiště, cvičení AMOK	56
Obrázek 6 Zahájení cvičení výstavby PPO.....	57
Obrázek 7 Výstavba PPO 1	58
Obrázek 8 Výstavba PPO 2	59
Obrázek 9 Náhradní zdroj elektrické energie	60
Obrázek 10 Přepínač zdroje elektrické energie	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Složení krizového štábu	50
Tabulka 2 Pracovní skupiny povodňové komise	51
Tabulka 3 Harmonogram cvičení BLACKOUT	73
Tabulka 4 Checklist zkoumaných údajů	74
Tabulka 5 Zjištěné závady a nedostatky	75
Tabulka 6 Nouzový plán BLACKOUT	77
Tabulka 7 Checklist o provedené revizi a prověření plánu/návodu.....	80

